

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyűttér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

FELNŐS SZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, augusztus 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- A svédországi általános sztrájk.
- Harc az Óvár-térért.
- Budapest a lakásuzsora ellen.
- A török-görög viszály.
- A kocsubai Matuzsálem.
- Az ó-szentannal bíró és a „budapesti milliomos.”
- Nasztics védekezése.
- A híresség átka.
- Járásbíróból — bányatulajdonos.
- Költői verseny a szőlőben.
- A fia-hordók.
- Ezer korona egy forró éjszakáért.
- Ujabb csőd Szelle József ellen.
- Szterényi az új választásokról.

Elynomott városok.

Arad, augusztus 10.

Bizakodó reménységgel várják a vidéki városok a belügyi és pénzügyi miniszterek szavát, amely ama bizonyos két millió korona utnak indítására vonatkozik. Most már teljes határozottsággal konstatálható, hogy a vidéki városok segítésére minden komoly lépés megtörtént és csak a kivétel van hátra. De itt az ideje, hogy némi anyagi támogatásban részesítsék a városokat, amelyek erejükön fölül költsékesnek, csak hogy lépést tarthassanak a modern haladással. Mert a városok kérdése egyben a demokrácia kérdése is. A város a dolgozó középosztály helye. Iparos, kereskedő, hivatalnok, orvos, bíró, ügyvéd ott él és ott viaskodik az élettel. Ott gyűl halomba az a nagy energia, amely

a falu értékeit földolgozza, forgalomba hozza és beleviszi az élet forgalmába. Odajut el a forgalom szárnyán legkönnyebben és legbiztosabban minden eszme, minden új gondolat. És ott válik ki leghasznosabban és legegészségesebben mindaz, ami a gondolatok és eszmék konglomerátumában jó és üdvös. Mindenütt a világon a város volt az, amely a modern civilizáció felé ragadta az államokat és mindenütt a város volt az, amelynek utcáin, büroiban, hivatalaiban, műhelyeiben kiforrott a polgári társadalom hatalma és ereje.

Miért van az, hogy a magyar kormányok elhanyagolták a városok kérdését és eddig a vármegyét előnyben részesítették a városok fölött? A kérdésre egyszerű a felelet. A városok a demokrácia erőinek rezervoárjai és ezeket a rezervoárokat az osztályvédek pártoló kormányzatok legszívesebben rugták szét. A vármegye az osztályuralom ősi fészke, ahol el lehet bujni a modern élet követelményei elől, sőt a vármegyéből több-kevesebb sikerrel meg is lehet akadályozni a demokratikus erők fejlődését. Csoda-e, ha a vármegye volt mindig az osztályuralom dédelgetett kedvence, a város ellenben mostohagyermek? Csoda-e ha a régi kiváltságokat őrző vármegyeház ablakából mindig dühös pillantásokat vetettek a város házára, sürgő-forgó embereire és egyre haladó, fejlődő életére. Egész elméletek szü-

lettek meg, amelyek a városok nemzetfenntartó erejét vonták kétségbe, miáltal a vármegyéket tulbecsülték. Erkölcstani teóriákat találtak ki arról, hogy a vármegye és a falu a szepőlőten, az ősi, tiszta erkölcs melegágya, míg a város az erkölcsi mocsok, a bűn és szegény megfertőzött posvány. A földszagot, amely a vármegyéből kiáradt, az erkölcs illatának nevezték el és ettől az elnevezéstől már nem volt messze az a gondolat, hogy a mezőgazdasággal való foglalkozás egyúttal a nemes erények, az ősök erkölcsének garanciája. Mikor ez a sajátos szillogizmus idáig vezetett, akkor már az osztályuralom érdeke rezgett benne, majd később, az állítólag „békés”, de valójában ragadozó falunak hadüzenete a forradalmi város ellen. Es így válik egyszerűvé és világossá, hogy városaink érdekeit miért nyomta el a törvényhozás, a közegészségügy, a nevelés, az élelmezés, a rendészet, az igazságszolgáltatás terén és miért nem részesítette olyan dotációkban, mint aminőkkel a vármegyéket állandóan támogatja.

Pedig ez a városkérdés a magyar nemzeti állam kiépítésének legfontosabb problémája. Es nem is olyan nehéz, nem is olyan megoldhatlan, mint aminek látszik az első pillanatra. Hiszen csak el kell ismerni, hogy Magyarországnak is, mint minden európai államnak, a dolgozó polgárságát kellene megerősítenie és a pro-

Gonosztevők.

Írta: Lőrinczy György.

Tíz ember állja körül a rókabarlang bejáratát. Az erdőőr, névszerint Pandó János, pusztát szorongat a kezében, a többi ásóval, kapával, vaslapáttal ássa és hánnya a gödröt a lyuk körül, a miről hamarosan kisütik, az erdőjáró ember tapasztaltságával, hogy nem elhagyott, hanem lakott házhoz vezet. A Ravasznak benn kell lennie. Látszik a letaposott lyukon, hogy sűrűen járják; sem a gyom be nem nőhetette még, sem a zápor el nem moshatta. Aztán meg némi bűnjelek is arra vallanak. Az összeharácsolt zsákmány hulladéka. Szét-tépett szárnyak maradék tollai, a mikhez oda-szaradt a kiontott vér. Valami környékbeli gyalogember errefelé tévedvén, megáll a nagy szorgos munka láttára és tisztességtudóan köszönti Pandó Jánost.

— Adjisten, Pandó János!

De Pandó János nem felel, csak biccent a fejével. Kutatva nézi, kémlelően a gödröt. Ha aranyat árna, akkor se nézhetné jobban.

— Mit csinálnak kigyelmek? — kíváncsiskodik a jövevény. — Mintha csak sirt ásnának.

Az erdőőr nagyot nevet.

— Azt. Sirt.

— Kinek, Pandó János?

— Kinek! Hát a rókának, a ki benn van.

Hát rókát áznak. Vagyis sirt. Az erdők mostoha gyermekének, a rókának. A nagy ül-

dözöttnek, a kinek minden teremtet lélek született ellensége. A kit nem sajnál, a kinek nem kegyelmez senki sem. Az ember legkevésbé a jövevény megcsóválja a fejét a nagy munkára, a mibe máris beleizzadtak.

— Mirevaló az? — kérdi csöndesen. — Hiszen ugy sem eszik meg!

— Nem ám. Csak hogy ő eszi meg a tyukot, a nyulat, a libát. A gazember!

Az hát a bűne. Hogy ő eszi meg, a mit mi akarunk megenni. A nagy pusztító nem szeret osztozkodni. Minden az enyém!

A dolog persze nem könnyű, mert a róka nagy építőmester. Két méternyire a föld alatt annyi furfanggal építi meg tekervényes barlanglakását, hogy több logaritmust tén a Simpson-alagutra sem fogyasztottak. Mert a szegény rókának az örök teremtető erő utaválól a nagy világharchoz a ravasztságot, a fura-fagot adta. Az az ő védőfegyvere, mint a nyulnak a láb, a fecskének a villámgyors szárny, az elefántnak az ormány meg az agyar. Csak az a baj, hogy az örökkévaló egy kicsit elszámította ezt a bölcs gondoskodást. Mintha a kalkulusból kifelejtett volna valamit. Az embert. Milyen együgyűség a szegény róka ravasztsága az emberehez képest! Szinte naivitás. Milyen könnyedén tapogatja ki a barlang kanyarulatait, a miknek a megépítéséhez a jámbor róka minden tudományát elpocsékolta.

Hosszu, kétméteres póznát dugnak a barlangutba s az hamarosan, csalhatatlanul mutatja, merre viszen, merre, hol kanyarodik az

ut. Egyik utszakasz sem tart két méterig sehohsem s minden új kanyarulatnál új gödröt kell ásni, hogy a tekervényes rókapatlota folytatását megtalálják. De az ember el nem fárad. Az erőknek arra a szegényletes arányára, hogy tíz emberész, tíz ember kezemunkája száll szembe egyetlen üldözött vaddal, ügyet se vet. Sőt még társat is szívesen lát s a bűnre mindig akad kompanista. A tacsó, a borzkutyá. Az erdőőr intésére nagy buzgalommal ugrik a harmadik gödörbe és szaglászsa a róka nyomát. Míg az ember a számitó ész száraz nyugalmával ássa a gödröt s lassan, de biztosan halad előre és közeleg a halálra ítélt utolsó állomásához, azalatt a borzkutyá az orrával turja s apró, hegyeskörmű lábával szilajon kaparja a barlangutatót, miközben vérszomjas türelmetlenséggel szűköl, vonit és néha nagyot vakkant. Ez a bestia a rendőr, a kém és a hóhér egy személyben. Az üldözöknek kész mulatság, valóságos színjáték amit művel. Még őket is fellekesíti s tréfás beszédre ingerli. Eszökbe sem jut, hogy a szegény üldözött mit érezhet odalenn, amint ősi lakának végső zugába szorul és verejtékes rettegéssel hallgatja, hogy körülötte, fölötte bontják a falat.

Az egyik munkás leszurja az ásját a földbe és föltekint a gödörből Pandó Jánosra.

— Itt van — susogja csöndesen. — Látom a lompos farkát.

Csak egy-két lapátnyi hantot kell eltakarítani a barlang szája elől s látszik a háziur vörösbarna bundája. Ott van, csakugyan. Bar-

bléma máris meg volna oldva. De államunk fejlődésének vagy inkább fejlesztésének éppen az a nagy, kardinalis és végzetessé váló hibája van, hogy egy rendi ország maradárait akarja életre galvanizálni, föltámasztani, erőhöz juttatni a modern Magyarország erőforrásainak kiaknázása útján. Eddig ez volt a helyzet. Nem tudjuk: a jövőben megváltozik-e ez a szomorú szituáció. Az a jelentés, amelyről ma e lap hasábjain beszámoltunk, örvendetes haladásra enged következtetni. Ugy látszik, mintha ez a kormány szakítani akarna a multak tévedéseivel és belátja azt, hogy a vidéki városok anyagi fölszabadítása egyik legfontosabb kötelessége.

(—)

Harc az Óvár-térért.

Az építőiparosok az angolok ajánlata ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

A holnapi törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszti a polgármester az Aradi Közlöny mai számában ismertetett ama beadványt, amelyet a perjámosi téglagyár részvénytársaság intézett a városhoz. Ezt azzal a javaslattal terjeszti be a polgármester: mondja ki a közgyűlés, hogy három hónapon belül az óvártéri telektömbök eladása ügyében más vállalkozóval nem tárgyal.

Az aradi építőiparosok szövetsége ma délután tartott ülésén foglalkozott az ügygel és az egyesület alelnöke ennek megbízásából a következő beadványt fog, holnap a polgármesternek átadni:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!
Tisztelettel alulírott iparoszövetség a napilapok hiradásából értesülve arról, hogy egy angol pénzsoport a Perjámosi téglagyárral együttesen opciót kér az Óvártérnek az ő birtokukba bocsátása és tíz év alatt való teljes kiépítésére vonatkozólag, indítatva érezzük magunkat, hogy a tárgyban a tekintetes Törvényhatósági bizottságot a következőkben informáljuk:

Veszedelemnek tartjuk e tervet úgy az aradi iparosság, mint Arad polgársága s a város pénzügyeinek messzebbmenő érdekei szempontjából. Veszedelemnek találjuk magát az elvi állásfoglalást is, mivel az elvi állásfoglalásnak logikus következménye csakis egy ilyen üzlet perfektuálása lehet, ha csak a tekintetes Törvényhatósági bizottság a következtetés látszatának nem akarja magát kitenni. Aggodalmainkat a következőkben adjuk elő:

Káros lenne a szóbanforgó ügylet megkötése a város pénzügyeire nézve azért, mert amennyiben a város az Óvártérre kellőleg feltölteti és csatornáztatja, ott a telkek értékelődése ma még merőben kiszámíthatatlan mértékű lenne. Az a magánvállalkozó, aki az egész telekkomplexumot óhajtja a maga számára megszerezni, a nagyban való vásárlás révén mindenestre tekintélyes árengedményeket kérne a várostól s az egész telekkomplexumot oly árban akarná megszerezni, mint amennyit az ma ér. Esetleg, ami a legvalószínűbb, még csekélyebb árért. A városnak azonban tekintetbe kell vennie azt a körülményt, hogy a vashid megnyitása s az Ujaradra vezető közúti közlekedés megvalósulása esetén a telkek értéke minden bizonynyal tetemesen fog már egy-két éven belül emelkedni s ez az emelkedés állandó és fokozatos lesz egészen az Óvártér teljes kiépüléséig. Mihelyt az Óvártéren az első pár ház felépül, a telkek mostani értékük többszörösét is elérhetik. A város anyagi érdekei ellen való vétek volna tehát az egész telekkomplexumot egy hozzávetőlegesen limitált egységár alapján, a mai állapot alapján eladni. A város ezáltal minden emberi számítás szerint igen tekintélyes bevételtől esnék el, amit a mai pótdadó magassága mellett nem lehet és nem szabad megkockáztatni. Még ha azt tesszük is fel, hogy a város törvényhatósága behozná az értéknövekedési adót, abban az esetben is csupán elenyésző csekély részét szerezné vissza annak a jövedelemnek, amelytől feltétlenül elesnék, ha a telkeket a mai értékük alapján egyetlen vállalkozócég kezébe adná.

Veszedelemnek tartjuk az elvi állásfoglalást ebben a kérdésben azért is, mivel az Első Perjámosi Homokmészke-téglagyár Részvénytársaságnak a városhoz beadott javaslata csupa általánosságban mozog s annak elfogadása nem volna egyéb, mint ugrás a sötétbe. Opciót csak abban az esetben lehetne adni, ha valamenynyire is tisztában volnánk a vállalat ajánlatának számszerű részeivel. Az azonban, hogy a város bármely irányban is lekösse magát egy ilyen fontos és a város érdekeire messze kiható kérdésben, anélkül, hogy tudná, vajjon mi áll

ezen opciókérés háta mögött, anélkül, hogy tisztában lehetne az egész vállalkozás anyagi oldalának realitásával és komolyságával, az nem egyeztethető össze a város polgárai iránt való atyai gondossággal, melylyel a tekintetes Törvényhatósági bizottság kétségen kívül tartozik e város polgárainak.

Veszedelemnek tartjuk e tervet annál is inkább, mert az ajánlat még abban az esetben is sérti a város polgárainak érdekeit, ha annak komolysága minden kétségen felül áll. Nem lehet és nem szabad a város polgárait kizárni abból a lehetőségből, hogy a város legfejlettebb helyén maguknak telket és ingatlant szerezzenek, csupán azért, mert egy nyereségre számító magánvállalat egy pillanatnyilag tetszőtőnek látszó tervvel ennek lehetőségében megakarja őket akadályozni. Nem áll meg itt az az érv, melyet hangulatkeltés céljából máris mindenfelé terjeszteni igyekeznek, hogy a tömeges építkezés csökkenteni fogja az ugynevezett lakásuzsorát. Lakásuzsora Aradon nincsen, mivel minden háztulajdonos tapasztalata és számszerűleg megállapított adatok alapján mondhatjuk, hogy az aradi bérházak jövedelmezősége még a mai felemelt lakberek mellett sincs biztosítva s hogy a bérházak átlagos hozadéka nem haladja meg a 6 százalékot, amennyi kamatoztatást befektetett tőkéje után a legszereényebb ember is elvárhat. Mivel pedig a maga befektetett tőkéjének legalább hat százalékos hozadékát a magánvállalkozó-cég is bizonyára meg fogja szerezni, nincs kiállítás a lakások olcsóbbá tételére. Ha pedig lehetséges az, hogy a befektetett tőke oly csekély lesz, hogy annak 6 százalékos kamatoztatása a szokványos magasságu lakberek leszorítása után is bekövetkezik, akkor nyilvánvalóvá van téve, hogy a vállalkozó cég a telkeket a város kárára tulságosan olcsón szerezhetette meg. Nem döntheti meg ezt a tényt az sem, hogy a polgárok egy elenyésző csekély része az olcsó lakásokat élvezni fogja, mivel a tekintetes Törvényhatósági bizottság a polgárok egy részét a többi polgárok adózási képességének terhére előnyökben nem részesítheti. De egyébként sem lehet célja a városnak az, hogy amikor Aradon a lakásviszonyok teljesen normálisak, hogy akkor 1400 aradi adófizető háztulajdonos érdekei ellen törve, értékükben és hozadékukban csökkenteni kívánván ezeknek házait. Miután az Óvártéren épülő házak adómentessége 20 esztendőre fog terjedni, ezen husz esztendő alatt a terv keresztülvitele esetén a város a többi házak értékcsökkenése és hozadékának csökkenése révén olyan adóvesztést szenvedne, melyet egy

langja végébe szorult az üldözők elől, de onnan aztán nincs tovább. Furlangja, egyetlen védekező fegyvere esdőt mond s mindössze annyit tud, hogy háttal fordul az üldözőknek és összegubbaszkodik, nyilván azzal a hiábavaló reménykedéssel, hogy hátha nem veszik észre.

Az erdőőr, a nagy munkavezető szóltanul int a fegyverével.

— Félre az utból!

Az emberek félreállanak. Köröskörül, a néma erdőre a katasztrófa gyilkos hangulata ereszkedik s a kóborló szél lágyan suhan el a környéken, mintha láthatatlan világszellem volna, aki azért fordult erre, hogy a nagy Élet melabus gyászdalát elsőhajtsa. És Pandó János fölhasználja a puská ravaszát és céloz. A fegyver közömbösen csattan, mintha maga a halál szólalna meg hideg esontajakával. Mintha ítéletet hirdetőnek, ridegen, lelketlenül, ahogy az emberi bíró beszél... Aztán eldördül.

A füst lassan, lombán szállong. S benn az oduban az áldozat összeroncsolt hátát elborítja a vér. Majd a szegény, halálra sebzett vad kinjában megfordul és haldokló fejét kinyújtja. Szembe akar szállani a veszedelemmel. De későn. Lihegő szájába ásót feszítenek, azt rágya tehetetlen, kétségbeesett dühvel. A vas csakugy nyikorog, amint a fogával tépi. Aztán mihamar aláhanyatlik, erőtlennül. Akkor a tarkójánál fogva kirángatják s odadobják a zsendülő pázsitra, a borzkutyához, a hóhérseregnek. Annak már csak anyi dolga akad, hogy az utolsó lehelletet szorítsa ki a haldoklóból. De milyen gyönyörrel végzi azt el! Tán Pandó János meg is irigyeli. Persze, a kutyát.

Pedig, ha szive volna, megláthatná vele, hogy az a róka anya. Anya. Ezt az egyet nem tagadhatja el. És hiába is tagadná.

A barlang szájából kidugja a fejét a kis rókakölyök s az egyik ember észreveszi és röhögve nézi.

— Ni, a kis gonosztévő!

Gonosztévő? ... A gyermek? ... Alig lehet több egy hetesnél. Ártatlan, okos fejcskéje van s mosolyogva néz föl az ismeretlen világra, mintha most látná azt legislegelőször. Az erdőt, lombos fáival, milyen szépnek látja! Kicsi tüdejének, melyet a teremtő az erdők, a mezők szabad világa számára alkotott, milyen jól eshetik a feléje áradó ezerféle illat! Bizalmasan pislog az emberekre, nem is sejtve, hogy hóhérok állják körül. Azt hiszi, hogy az anyja előre ment, hogy az vezető most is, mint a föld alatt, a kacsaringós szülői házban. És követi az anyját. Tipegve, bátortalanul, mint a gyermek, mikor járni tanul. Egy durva kéz ragadja meg és kidobja a veremből, ki a pázsitra, az anyja mellé, aki ott fekszik holtan. A kis róka még azt se tudja. Látja az anyját és annak az édes, a tápláló kebelét s a hogy azt megpillantja, a gorombaságot, a mivel hozzája került, egyszerre elfelejt. Föltápáskodik és odaigyekezik az anyjához, szopni vagy játszani... De a kutya utját állja. Gyűlölettel ront rája s a lábával tapassa, a fogával marcangolja és a földhöz vagdálja a gyámoltalan kis áldozatot, a ki tehetetlenül vergődik a hóhér karmai között és keservesen jajgat. Igen, a hangja olyan, mint a gyermek sírás, szerencse, hogy

nem tart sokáig. A fiatal lélek gyöngye, mint a fiatal test, hamar elroppen. Akár emberé, akár rókáé. A sírása lassacskán halk nyöszörgésbe fordul és a haláltusában elnémul az is. Lenn, a barlang szájánál másik kis róka bukkan elő. Aztán a harmadik... az ötödik... a nyolcadik. Valamennyi ugyanazzal a gyermeki bizalommal kuszik az anyja után, az ember elébe... és persze, valamennyi annak a sorsára jut. A kutya az ellenség gyilkos dühével, az ember hidegen, könyörtelenül, sőt nevetve végez valamennyivel. Egyiknek se jut az észbe, hogy megdöbbenjen a hóhérmunkán, a mivel egy családot irtott ki. Egy színt, egy hangot, egy vonalat, egy fakó sugarat a tarka Mindenség gyönyörű harmóniájából...

Már ott fekszenek mindnyájan, mind a kilencen az avaron, a zsendülő pázsiton s az erdők szelid illatát bántóan zavarja meg a hullák temetői vérszaga. Az emberek egy pillanatra megállanak... Az az érzés, hogy itt életek pusztultak el, erőszakosan, utálatosan, éles disszonanciával reszket körülöttük a levegőben, de meg sem legyintik a lelküket. A komor esőndben minden hallgat. Csak valahol a gallyon a fülemüle szólal meg. Szerelmes dalt csattog a szürke kis csavargó, de epedő nótája ugy hangzik, mintha a véres hekatomba fölött temetési éneket zengene. A szörnyű tragédia gyászát itt is csak ő érzi át, a koldus poéta, a dalok nábobja. Csak ő siratja meg egyforma szomoruan az áldozatokat is, a pusztítókat is. A gonosztévőket.

magánvállalat érdekeiért éppenséggel nem táncos megkockáztatni.

Végül veszedelmesnek tartjuk a szóbanforgó tervet Arad iparossága szempontjából. Tisztelettel alulírott szövetség, amely Arad iparosságának ugyszólván legnagyobb súlyu iparosait foglalja magában, sajnálattal tapasztalja az utóbbi időben azt, hogy a város által támogatott vállalkozásoknál az aradi ipar érdekei nem találhatnak kellő védelemre. A város ugyanis attól tartva, hogy amennyiben az ily vállalatokkal szemben az aradi iparosok igénybevétele kötelezőnek jelentené ki, abban az esetben az illető vállalat ki lenne téve esetleges kartellszerű alakulások kizsákmányolásának, mindig csak azt köti ki, hogy egyébként egyenlő feltételek mellett az aradi iparosok előnyben részesüljenek. Most már az aradi ajánlatok benyújtása után ezek a vállalatok valamely idegen iparossal olcsóbb ajánlatot adnak be, amely később pótmunkák és egyéb címeken nagyobbra nő az aradi ajánlatoknál, s az aradi iparosok ki vannak játszva, anélkül, hogy bármily irányban elégtételt szerezhetnének maguknak. Ettől tartunk a jelen esetben is, még pedig teljes joggal, mert teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy az üzleti vállalkozásokban olyan érzelmi motivum, mint a helyi ipar pártolása, nem igen szokott szerepet játszani. Érdekeinket tehát éppenséggel nem látjuk megvédettnek, holott az városunk fejlődésének érdekében joggal elvárhatnók.

Mindezek alapján mély tisztelettel kérjük: méltóztatásuk ezen kérvényünket az Első Perjamosi Homokkötélagyár Részvény Társaság beadványával együttesen a tekintetes Törvényhatósági közgyűlés elé terjeszteni; méltóztatásuk kimondani, hogy a szóban forgó kérdést az augusztusi közgyűlés napirendjéről annak fontosságára való tekintettel leveszi és a szeptemberi közgyűlés napirendjére tüzi ki, amit különben a városnak egy régebbi határozata amúgy is imperative elrendel; méltóztatásuk egyben kimondani, hogy a kérdésnek az ipari érdekelttség és a műszaki szempontok hathatósabb megvilágítása céljából véleményezés végett az Aradi Építőiparosok Szövetségének kiadja; méltóztatásuk végül az ajánlattevő céget arra utasítani, hogy amennyiben ajánlatának komoly tárgyalását kívánja, a szeptemberi közgyűlésig számszerű adatokkal szerelje fel ajánlatát, miután ellenkező esetben annak tárgyalásába a tekintetes Törvényhatósági bizottság egyáltalában nem megy bele.

Kiváló tisztelettel:
Az Aradi Építőiparosok
Szövetsége nevében
Reinhart Gyula
alelnök.

Nasztics védekezése.

A zágrábi nagy pör.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

A zágrábi hazaárulási pör koronatanuja, Nasztics György, akiről már azt hitték, hogy megszökött, ma végre a törvényszéki elnök megidézésére megjelent Zágrábban.

A törvényszéki elnök ugyanis — mint egy zágrábi táviratunk jelenti — felszólította Naszticsot, hogy nyilatkozzék azokról a vádakról, melyekkel a tárgyalás során Popovics védő illette. Nasztics először Jovanovicsról beszélt, akire Popovics tanuként hivatkozott. Jovanovics — ugymond Nasztics — teljesen kétes existencia. Több váltót hamisított és nem is Jovanovics az igazi neve.

Popovics védő: Ebben a társaságban úgy látszik *mindenki hamis nevet használ!*

Nasztics: Jovanovics különben egy semmire való, megvesztegetett ember.

Popovics: Hogy beszélhet ilyent legbensőbb barátjáról! (Nagy derűtség.)

Elnök figyelmezteti Popovicsot, hogy ismételt közbeszólás esetén meg fogja büntetni.

Az ügyész Popovicsához: Most Jovanovics az önök barátja!

Popovics: Az tisztára az izlés dolga. Az önök barátja meg Nasztics!

Nasztics ezután kijelenti, hogy a vádakra csak azután fog válaszolni, hogyha a bíróság előbb tanuként ki fogja hallgatni Jovanovicsot. Ezután Nasztics beismeri, hogy Szerajevóban csakugyan készített bombákat, de nem igaz, hogy ő ezekkel a boszniai kormány ellen akart volna merényletet elkövetni. Ő csak merő szórakozásból kísérletezett bombák készítésével. (Nagy derűtség.)

Ezután szünet következett. A tárgyalást holnap folytatják.

A svédországi általános sztrájk.

Tüntetések a kaszárnyákban.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

A svédországi általános sztrájkhoz ma a *könyvnyomdászok is csatlakoztak*, úgy, hogy Svédországban ma nem jelent meg egy lap sem. A sztrájk mindenfelé terjed és legalább 300,000 személyre becsülik azoknak a számát, akik most a sztrájkban résztvesznek. Már ma is milliókra rug az a kár, melyet az ország eddig szenvedett. Dacára ennek, semmi kilátás sincs a békés megegyezésre, sőt a katonaság körében is erős forradalmi jelenségek mutatkoznak.

Ujabb távirataink az általános sztrájkokról itt következnek:

Stockholmból táviratozzák: Tegnap megismétlődtek a kaszárnyákban a szociálista tüntetések. A szociálista ifjúsági szervezetek nagy agitációt fejtenek ki a katonaság körében. Röpiratokat osztanak ki ilyen felirással:

Katonák! Ne löjjetek testvéreitekre,
ha arra parancsot kaptok is!

Stockholmból jelentik: Az élelmiszerek hiánya óriási módon érezhető. A drágaság rohamosan nő. A sztrájkbizottság mindent megtesz, hogy a véres összetűzéseket elkerülje. Ebben a tekintetben különben a rendőrség is rendkívül tapintatos.

Stockholmból jelentik: A közúti vasut kocsijainak egy része tegnap ismét közlekedett. A sztrájkolók ezt nem zavarták meg, a rendőrség este mégis beszüntette a forgalmat, elejét veendő esetleges zavargásoknak. Ma Stockholmban és egész Svédországban egyetlen ujság sem jelent meg. Az a híresztelés, hogy a király elégedetlenségének adott kifejezést, mert a kormány előzetesen nem akadályozta meg a sztrájk kitörését, nem igaz, ellenben tény, hogy a király panaszkodott, mert eltagadták előtte a mozgalom jelentőségét.

Stockholmi távirat jelenti: Tegnap este megkezdődött a szedők és könyvnyomdászok sztrájkja egész Svédországban, egyes kis helyeknek kivételével. A göteborgi nagy ujságok mindazonáltal naponként megfognak jelenni, bár kisebb terjedelemben. Stockholmban a közúti vasúti forgalom este teljesen megszűnt. A kocsiszínekénél nagy néptömeg gyűlt össze, zavargások és tüntetések azonban nem történtek. Norköppingben több ezer sztrájkoló munkás gyűlést tartott, melyen Branting radikális szociálista képviselő az általános sztrájkokról beszélt.

Az őszentannai bíró és a „budapesti milliomos”.

Hogy lehet meggazdagodni?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Furfangos csalási ügyet tárgyalt ma az aradi büntető törvényszék, az őszentannai községi bíró panasza folytán. Az eset a következő:

A múlt év tavaszán megjelent Csupa Nándor ujonnan megválasztott őszentannai bíró előtt Drikk Petru odavaló lakos és azt a kérdést intézte a bíróhoz, akar egy csapásra meggazdag ember lenni? És amikor a bíró természetesen igennel válaszolt, nagy titokban elmondotta neki, hogy ismer egy budapesti milliomot, akinek szekérszámra van ezüstpénze, nem tud vele mit csinálni és minden 100 koronás bankjegyért törvényes érepenzben, olyanban, akárcsak az Osztrák-Magyar bank — fizet 120 koronát. A bíró örömmel csapott bele a Drikk Petru tenyerébe és a megállapodás létrejött.

Drikk Petru ekkor bejött Aradra, egy ószernél elegáns Ferenc József kabátot, fehér mellényt, lakkeipőt, cilindert, szemüveget vásárolt és feladott egy sürgőnyt Csupa Nándor címére a következő tartalommal:

Holnap reggel Aradon a Japán-kávéház előtt találkozunk.

Ferenczy
milliomos.

Azután hazament Szentannára és ott beavatva a csalásba Csigerián Demeter ottani lakost, azt mondotta neki, öltözzék fel az elegáns ruhába, utazzék Aradra és ott másnap reggel a Japán kávéház előtt várja meg őt és a bírót. Így is történt. A bíró a távirat kézhez vétele után este felkereste Drikket, akinek elmondotta, hogy táviratot kapott a milliomostól, utazzék vele reggel Aradra. Drikk Petru erre késznek nyilatkozott, csak figyelmeztette a bírót, hogy minél több pénzt hozzon magával, mert a meggazdagodásnak itt az ideje.

A bíró jó bankjegyekben 1800 koronát vett magához és másnap reggel Drikk kíséretében Aradra jött. A Japán kávéház előtt sikerült maszkjában ott állott Csigerián Demeter. A ravasz Drikk mély bókkal üdvözölte:

— A'ázatos szolgája nagyságos ur, bemutatnom magának Csupa Nándor urat, az őszentannai bírót.

A „nagyságos ur” leereszkedőleg mosolygott és miután barátságosan megrázta a bíró kezét, érdeklődni kezdett: hogy mennyi apró pénzt hozott magával.

— Sajnos, csak 1800 koronát tudtam összeszedni, tessék a pénz — volt a bíró válasza.

Ferenczy ur hanyag mozdulattal vágta zsebre a kékhasu bankókat, majd egy kis szivességre kérte a bírót:

— Nézze Csupa ur, — mondotta és egy fényes forintot vett elő — tehetne nekem egy kis szivességet. Legyen szives hozzon nekem a trafikból 4 darab 1 koronás okmánybélyeget. Ez majd a szerződésünkre kell.

— Nagyon szivesen, — mondotta készségesen Csupa — és elment bélyegért.

Ezalatt Drikk és Csigerián tovább állottak a pénzzel. A Baross-parkba mentek, ahol Drikk felesége levetkőztette „a milliomot” és újból ráadta paraszt ruháit, a fekete ruhát pedig eltüntette.

Csupa panaszára ma tárgyalta a csalók bűnyűjét az aradi törvényszék és mivel időközben Drikk Petru elhalt, csak feleségét és

Csigerián Demetert, mint bűnsegédeként vonták felelősségre. A bíróság Kovács József ügyész vád és Marsieu dr. ügyvéd helyettese, Pascutin Sylvius dr. ügyvédjelölt védbeszéde után Csigerián Demetert 3 hónapi, Drikk Petrunét pedig 1 hónapi fogházra ítélte.

A kocsubai Matuzsálem.

Százhat éves ember a kórházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

A biharmegyei köz-kórházba tegnap ugyan csak ritka beteg került. Tripon Tódor kocsubai gazda a kórház legújabb lakója, akinek kerek 106 esztendőket nyomják a vállát. Evvel a terhével gyalog jött be az öreg fatornyos falujából. A csekély 48 kilométernyi utacska pedig azért tette, mivelhogy világeletemben nem tudta mi fán terem a betegség, de most meg attól retteg, hogy Isten őrizz, valami baj áll a derekába. Magafonta szalmakalapjában, poros bocsorban egyenesen Buna János ügyvéd irodijába állított. A vén Tódor apó jó régen ismeri a domnyu fiskált, akit arra kért, hogy valami módon ha van hatalma kerítsen neki helyet a kórházban. Az ügyvéd teljesítette is a kérését, s egy hirlapíró ma meglátogatta az agastyánt a kórház 22. számú emeleti termében, ahol tizedmagával fekszik a vármegye legöregebb embere.

Az öreg Tripon Tódor ama mint olyan a gyűrött pergamen. Mély és sűrű barázdák közül elevenen pislog elő apró, fekete szem. Töpörödött kis testét egészen befedi a gyapjutrakaró. Feje isteni nyugalommal pihen a párnán, de egyszerre élénken felkapja, mikor nevére szólítja az ápoló.

A kérdésekre korát meghazudtoló élénkséggel felelgetett az atyafi. Elmondta, hogy 1503-ban született.

István király napján, ebben a hónapban leszek százhat esztendő.

Megkérdezték mi a baja:

— Nincs nekem semmi bajom — vonogatta a vállát. El vagyok fáradva. Fáj a lábam. Péntek este indultam el gyalogszerrel Kocsubáról.

Az aszott kezével megveregette a combját és nevetett:

— Jó csikaim vannak, ugy-e domnyule?

A betegek, akik körülállták, élvezték a jelenetet. Díszérték az öreg szívósságát, ami jól is esett neki:

— Nem azért jöttem, mert beteg vagyok. Nem voltam én beteg, uram, soha. Egyezer, negyvenkettőben megrugott a ló, az is hamar beforrt.

— Hát miért jött a kórházba?

— Nyilallik a derekam. Félek, hogy valami baj lesz belőle. Csütörtökön még dolgoztam a mezőn. Akkor vettem észre.

— No attól ugyan nem lehet megbájni — szolt közbe egy beteg.

Az öreg ijedten kapta fel a kezét:

— Domnya nu lasza! — Isten marten! Nem is akarok. Arra mindig ráér az ember.

Szomorúan beszélt a család viszonyairól. Hetven esztendeig élt a feleségével, aki 90 éves korában hagyta itt bus özvegyiségben. A gyermekei már nem éltek ilyen magas kort. Hét fia volt, mindannyi korán elpusztult.

— Aztán mindenki ellenségem a faluban, pedig sokinek nem ártottam.

Megkérdezték, hogy a negyvennyolcas időben hol hadakozott. De biz Tripon bátyó nem kötött kardot, mert hogy akkor Kocsuba bírája volt. Jankoval azonban volt találkozás.

Ugy emlékszik, valami izenetet kellett átvenni tőle.

Az is érdekelte a hirlapíró, milyen életmóddal nyújtotta meg az öreg ilyen hosszúra az életét:

— Hát csak dolgoztam, ettem, ittam, ha volt mit. Az apám is száz esztendő volt.

— Bort is ivott?

— Nem én uram. Nem ittam én ilyesmit — csak pájinkát.

Bucsuzásul megkérdezték Tripon Tódort, mihez fog, ha kiengedik a kórházból:

— Nem megyek én el innen — mondta szinte pattogva az öreg. Tán megvesztem? Örülök, hogy idekerültem.

A híresség átka.

Dungyerszky Budapesten.

— Fővárosi levél. —

Az igazi *Dungyerszky* Bogdán óbecsei földbirtokos a napokban Budapesten járt. Több dolgot akart bevásárolni, de ez csak félig sikerült neki, mert ahol járt, a kíváncsi fővárosi nép szárai kísérték, bámulták, úgy hogy kénytelen volt kerülő uton megszökni Budapestről.

Egy újságírónak maga *Dungyerszky* beszélt el fővárosi útját a következőképpen:

— A napokban Budapestre utaztam, hogy több kisebb-nagyobb dolgot vásároljak ott be. Nem is gondoltam már arra a kis családi históriára, amely velem esett meg. Eszembe se jutott, hogy Beslin nevű ur az én ingatlanaimra 130,000 koronát akart fölvenni. Egyik szállodában szobát vettem, megvacsoráltam és lefeküdtem.

A szálloda kapusa ugyan nagyon gyanusan nézett rám, amikor a bejelentő lepra az én nevémet volt „kénytelen” leírni és azt is észrevettem, hogy az étteremben a főpincér is, az éthordó pincérek és a borfiúk valóságos sétatangversenyt rendeznek az asztalom előtt és sunyin néztek rám, de fáradt is voltam, éhes is voltam, — nem nagyon törődtem a pincérek bizalmaskodó tekintetéseivel.

Reggel a Thonet-gyárba mentem, hogy megrendeléseket tegyek. Az üzletvezető, amikor a megrendelt árukat kifizettem, előzékenyen megkérdi:

— Hova küldjük nássan, kinek a címére?

Gyanútlanul válaszoltam:

— *Dungyerszky* Bogdánnak Óbecsére!

— Te-tes-sék?! Kérde ijedten az ember.

Uraságod, a nagyságod, a nábob, az igazi *Dungyerszky*?

— A fenét vagyok nábob. *Dungyerszky* vagyok, punctum.

Ezt már mérgösen, hangosan mondtam és ez lett a vesztém. Az üzletnek vagy száz alkalmazottja, a vevők szárai körül vesznek és bámulnak rám, mintha legalább is monopliánon jöttem volna Óbecséről.

Nem tudtam hamarjában: nevessek-e, boszankodjam-e és ha nem rőttem volna, a nyelvemet öltöttem volna ki a bámész tömegre, mint a gyermekek szokták: mee!

Sietve megyek ki az üzletből, de hallom, hogy a hátam mögött egy-két-tíz-busz hang adja tovább: ez a *Dungyerszky*! a *Dungyerszky*!! A nábob — a 130,000 korona. A tömeg rohamosan szaporodik mögöttem, mindkét oldalról néznek, néhány fürge asszony elém kerül és szemtelenül az arcomba mosolyog.

Nem ühettem szét közöttük, mert a botrány egész Budapestet körém csódit. Rohantam a mérleggyárba. Megveszek egy hidmérleget és sugva mondom meg a címem: *Dungyerszky*, Óbecse!

Hiába volt az elővigyázat. Az egyik segéd a másiknak adta tovább sugva: a *Dungyerszky*!!

Az utcán, a gyár előtt ember-ember hátán tolong. — Mit csináljak? Kisértessem magam végig az utcán, mint valami mutatóványos bódé.

— Beugrom egy fodrászüzletbe. Besivít egy hang az utcáról:

— *Dungyerszky* borotválkozik!

A borbélysegédek rámrohannak, a félig bezsappanozott pofájú emberek felugrálják helyeikről és rohannom kellett innen is.

Az utcán rendőrök kiabáltak az ezrekre megnőtt tömegnek: utat-utat. A járdát elállni tilos. Végre egy bérkocsiba ugrottam, a kocsis fülébe sugva:

— A keleti pályaudvarhoz!

A kocsis a lovak közé csapott. Menetközben mentő gondolatom támadt.

— A nyugatihoz! — ordítottam a kocsisnak. Ez egy szűk utcába hajtott és ügyesen a nyugati pályaudvarba hurcolt.

Az ügyes kocsist elküldtem a podgyászomért, addig én az étterem egyik sarkában, háttal a közönségnek, megebédeltem és hazautaztam Óbecsére.

Hogy a keleti pályaudvarban hány ezer ember várta elutazásomat, nem tudom, de annyi bizonyos, hogy egyhamar nem látnak engem a budapestiek.

Eddig van a *Dungyerszky* elbeszélése.

Tudósítónk még megírja, végül azt is, hogy az óbecseiek sehogy se tudják megérteni: a fővárosi nép hogy lehet ilyen kíváncsi?

Ujabb csőd

Szelle József ellen.

A hitellezők — a bírósághoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Az aradi csődbírósághoz ma érdekes kérvény érkezett. *Szelle* József ügyvéd ellen kért csődöt két hitellezője és a kérvényben érdekes módon igyekeznek kimutatni, hogy *Szelle* rendelkezik a csőd elrendeléséhez szükséges vagyonnal. A csődöt *Reusz* Mór ecetgyáros és *Lukács* Miklós háztulajdonos aradi lakosok kérték meg ügyvédjük *Fényes* Kálmán dr. utján és a következőleg okolták meg:

Mikor az aradi ügyészség *Szelle* Józsefné ellen uzsora vétsége miatt vádat emelt, a megtartott főtárgyaláson *Szabó* Károly ügyvéd és *Szelle* Józsefné eskü alatt vallották, hogy azok a követelések, amelyeket *Szelle* néne a saját neve alatt perelt, csak névleg képezik az ő tulajdonát, tényleg azonban a férjéé. Ezenkívül felhozzák a csődkérők annak igazolására, hogy *Szelle* néne a csőd elrendeléséhez szükséges vagyont megvan, — azt a körülményt, hogy mikor *Szelle* József hazajött, kérvényt adott be a csődbírósághoz: ebben kijelentette, hogy azok a követelések, melyeket *Kertész* Miksa dr. csődtömeggondnok behajthatatlanoknak nyilvánított, prima követelések.

A csődkérők *Szelle* Józsefnének, magának *Szelle* nének és *Szabó* Károly ügyvédnek vallomásaival beigazolvva látják azt, hogy *Szelle* Józsefnek kielégítés alá vonható vagyona van és így, miután ők az előbbi csődből nem nyertek kielégítést, most kéri meg a csődöt.

A törvényszéken az ügyet Heller Mór dr. törvényszéki bírónak osztották ki, aki holnap fogja a kérvényt a polgári tanács előtt referálni.

Ezer korona egy forró éjszakáért.

Följelentett aradi leány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Egy előkelő aradi nagykereskedő cég tulajdonosának panaszára az aradi rendőrség egy tizenötéves gyermekleány ellen folytatott bűnügyi nyomozatot és a nyomozat befejeztével a királyi ügyészséghez tette át a pikáns háttérű bűnügy iratait. A nagykereskedő zsarolás címén tett a kiskoru és serdületlen, állítólagos bűnös ellen feljelentést, aki nem is tagadta, hogy kellemetlenkedni akart a feljelentőnek, de a zsarolás vádját fehéborodva utasította el magától, a meggyőződés hangján jelentve ki, hogy amit ő a dúsgazdag embertől követel, az ő neki írásbeli megegyezés alapján kikötött járandósága.

Egy apróhirdetés alkotja a kezdetét a csiklandós ügynek. Az apró betűs hirdetés valamelyik elterjedt fővárosi lapban jelent meg. Körülbelül valahol az utolsó előtti oldalon, amint ezt ennek a rovatnak szorgalmas olvasó közönsége megszokta. Aradról adták tudtul mindazoknak, akiket illet, hogy egy gazdag uri ember, akinek pénze és ideje van, romlatlan széplelkű fiatal leányka ismeretségét keresi, aki nem bánna meg, ha a Maecenás védőszárnyai alá vonulna.

Képzelték, hogy garmadával érkeztek pályázatok a kitűnő állásra, de a pálmát, csodálatosképpen a bőkezű pártfogást ígérő úrral egy városban lakó hajadon nyerte el. Minden kiváncsolomnak megfelelt az írásbeli ajánlkozás. Kor, a lelki és testi szépség csábítóan voltak részletezve az ajánlkozó levélben, a melynek virágos stílusa abban a prózai mondatban esendült ki, hogy: a barátságot ugyan apró ajándékok erősítik, de az az ezer korona, melyet a kis nő csupán a maga mindennapi foglalkozásától elvon és a barátság ápolására fordítandana, talán nem lenne valami nagy summa.

Száz szónak is egy a vége: az üzlet létrejött. A megrendelés effektuáltatott, a szállítás pontossága ellen a világ legpedánsabb kereskedelmi kamarájának sem lett volna ellenvetése s az áru kifogástalan minőségéről a megrendelő állítólag többször elismerőleg nyilatkozott.

Mindezek után természetesen, hogy a fizetés is esedékessé vált. Emezt aktus körül, mint a rendőrségi iratokból kitetszik, némi zavarok támadtak. Az esedékes ezer koronának csak a kasszaskontóját folyósította a romlatlan lelkeket kedvelő ur, aki, mint panaszos szerepel mindezek dacára a törvény előtt és zsarolás miatt kér szigorú büntetést kis barátjára.

A tizenöt éves leányka ugyanis, korát megszegyenítő életbölcességet eláruló levelet írt a szűkmarku pártfogónak és hivatkozva arra az ősrégi közmondásra, hogy „szegődött bér, osztott kanc”, követelte a viszony megkezdése előtt kikötött és beigért ezer koronát, különbeni Aradról történendő elüldözés terhe alatt. Igenis, azt írta a fiatal nagykereskedőnek a rendkívül fejlődött üzleti érzékkel bíró leányka, hogy ő, egyedül a szavával el fogja üldözni Aradról a gazdag kereskedőt, abban az esetben, ha a pártfogás látható jeleit, akár tíz darab száz koronás bankjeggy, akár

száz darab tíz koronás arany alakjában kézhez nem kapja.

— Ezt annál is inkább meg fogom tenni — írja a zsarolás bűnjeleként szereplő illatos, szecessziós alaku levelében, — mert fájdalomdíjban is többet érdemelek. Fájdalmaim voltak — mikor az anyám megvert csak azért, mert az éjszakát nem otthou, hanem ön tudja, hogy hol töltöttem.

A rendőrségen a levélben megirtakat a szókimondó leányzó megismételte és a barátja szűkmarkuságát nem éppen szép jelzőkkel ékesítő mondat után csak annyit jegyzett meg nagy szendén:

— Mit tehettem volna mást, mint amit tettem? Hiába pöröltem volna be azt az urat, a bíróság nem ítélte volna meg az ezer koronát, amint azt — egy ügyvédjelölt ismerősömtől tudom.

Szterényi az új választásokról.

Megcáfolt nyilatkozatok.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10

A Nap ma esti számában érdekes politikai nyilatkozatokat közöl arról, hogy a közel jövőben új választások várhatók. Ezeket a kijelentéseket éjjel megcáfolták.

A jelzett ujság értesülése szerint a napokban Szterényi József államtitkár, Bánffy Dezső báró és Ehrlich G. Gusztáv a Hűvösvölgyben találkoztak s akkor Szterényi ezt mondta Ehrlichnek:

— Az ősszel új választás lesz. Ha nem lesz rend, akkor a bankosokat kilökjük a függetlenségi pártból és új választást csinálunk.

Állítólag Ehrlich ezt elmondta volna Benedek Dezső építésznek, akitől aztán nyilvánosságra jutott a dolog.

Ez ügyben ma este félhivatalosan a következő cáfoló nyilatkozatok jelentek meg:

Egy délután megjelenő napilap mai száma egy állítólagos beszélgetést közöl, melyet Szterényi államtitkár folytatott volna Ehrlich Gusztáv fővárosi törvényhatósági bizottsági taggal. Illetékes helyről felhatalmazták a Magyar Tudósítót annak kijelentésére, hogy a közleménynek az államtitkárra vonatkozó része elejétől végig koholmány.

Ehrlich Gusztáv a következő nyilatkozatot teszi közzé: „A Nap” ma esti számában egy cikk keretében nekem olyan nyilatkozatot imputált, mintha én Benedek Dezső építész urnak azt mondtam volna, hogy beszéltem Szterényi József államtitkárrel, aki nekem kijelentette, hogy „ha ősszel nem lesz rend, kilökök a függetlenségi pártból a bankosokat, elrendelik a választásokat; ez körülbelül november második felére várható. A Ház ezután még ebben az évben összeül, hogy a jövő évi költségvetést elintézhesse.” A leghatározottabban kijelentem, hogy ez a nekem tulajdonított nyilatkozat elejétől végig valótlan és elvárom Benedek Dezső urtól, hogy ezt ő is megerősítse. Az igaz, hogy két hónappal ezelőtt az államtitkár urnál egy a VII. kerületi iparosságot érdeklő ügyben voltam, de az államtitkár ural nekem ilyen vagy hasonló beszélgetésem sohasem volt.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A török-görög viszály.

Működik a diplomácia.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

A nagyhatalmaknak a balkáni béke érdekében tett közbelépései úgy látszik némileg mérsékeltek Törökország harcias hangulatát. A porta ugyan még nem reflektált Görögország válaszára, mely a krétai kérdést a nagyhatalmak döntésére bizta, de a nagyvezér nyilatkozata arra mutat, hogy most már inkább megvan Törökországban is a hajlandóság Kréta ügyének békés elintézésére.

Mai távirataink itt következnek:

Görögország válasza.

A Havas-ügynökség jelenti Athénből: Görögország válasza a török jegyzékre, melyet ma délután nyújtottak át a török követnek, tiltakozik Törökország panaszai ellen és kijelenti, hogy Görögországot mindig az a cél vezette, hogy a barátságos viszonyt Törökországgal fentartsa. Ez emlékeztet a törökországi görög elemek lelkesedésére az új rezsim iránt, ami annak bizonyítéka, hogy Görögország távol áll azon agyrémtől, melyeket neki imputálnak. Görögország mindent meg akar tenni a krétai kérdés békés elintézésére érdekében. Görögország lojális és őszinte volt. Mivel különben Kréta a hatalmak kezében van, Görögország a megoldást csakis ezeknek engedheti át. Nincs az annexiós mozgalomba belekeverve és mindig korrekt és lojális magatartást fog tanusítani. Azt hiszik, hogy e nyilatkozatok el fogják oszlatni a félreértéseket és hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a két állam között mindkettőjük javára békés és jális viszony jöjjön létre.

A hatalmak magatartása.

A Kölnische Zeitung berlini távirata megcáfolja a Temps azon hírért, mely szerint a berlini kormány helyteleníti Törökország magatartását. Németország Konstantinápolyban és Athénben egyaránt békés politikát ajánlott, de ezen nem ment túl. Valótlán az, hogy Németországnak a védőhatalmakkal együttesen teendő lépése van tervbe véve. Ily együttes lépés nem történt és nincs is tervbe véve. Németország és Ausztria-Magyarország saját elhatározásukból mindent el fognak követni a béke érdekében.

Mint a Frankfurter Zeitungnak Konstantinápolyból jelentik, azok a nagykövetek, melyek tegnap a nagyvezírnél közbenjárak a béke érdekében, biztosították, hogy a portának nincsenek háberus szándékai, csak elégtételt kér, hogy a felizgatott lakosságot megnyugtassa.

Konstantinápolyból jelentik: Török lapok szerint a védőhatalmak nagykövei kijelentették a portánknak, hogy Kréta miatt ne forduljon Görögországhoz. Kréta a védőhatalmak kezébe van letéve, melyek nemsokára ez ügyben tárgyalásokat kezdenek a portával. A Krétában levő görög katonatisztek semmiféle viszonyban sem állanak a görög hadsereggel.

A törökországi hangulat.

Konstantinápolyból jelentik: Hír szerint Trapezuntban, Szmirnában és néhány ruméliai városban megkezdődött a bojkottmozgalom a görög kereskedelem ellen. Konstantinápolyban

a rendőrség görög hazafias képeket kobozott el. A török sajtó egy része a Kréta-kérdésben tartózkodó álláspontot foglal el, csak az ifjú-török Itth-had követeli a kormánytól, hogy *üzenje meg a háborút Görögországnak*. A Tanin a közvélemény megnyugtatására törekszik, arra hivatkozva, hogy a nagykövetek tegnap a zászlókérdés végleges megoldását megígérték, bejelentve, hogy ezentul nem terjesztik többé a krétai törvényszéki határozatokat az athéni semmitűsék elé.

A kamara tegnapi ülésén elvetette a hadügyminiszter által kért 507,000 fontnyi póthitelt, amelyet nagyrészt már teljesített kiadások fedezésére akartak fordítani. Ezek között van 32 redifászlóalj Szalonikiben tartásának költsége is. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy ezáltal a költségvetési deficit növekszik.

Szalonikiből jelentik: Az itteni ifjutörök bizottság köreiben ma békésebb a hangulat. Bárha még mindig hangsúlyozzák, hogy szükség esetén a végsőig is elmennek, mindazonáltal remélik, hogy a Kréta miatt fenyegető háborus konfliktust elkerülhetik.

Frankfurtból táviratozzák: A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Konstantinápolyból: *A nagyvezér, akinél az itteni nagykövetek a béke érdekében interveniáltak, közölte a nagykövetekkel, hogy Törökországnak nincsenek háborus szándékai, de Törökország elégtételt követel a felizgatott lakosságnak megnyugtatására.*

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* **Berlini művészek Aradon.** Schmidt Berthold, neves német bohózatíró és Sofie Urban, a berlini Raimund-Theater elsőrendű komikája szerdán és csütörtökön vendégszerepelt a fognak Bérczy Jenő aradi kabaréjában. Szinre kerül Schmidtnek *Der Hochsteppler* című bohózata, melynek főszerepét maga a szerző fogja játszani. Schmidt ezenkívül humoros magánszámokat is ad elő.

* **A munka színháza.** Budapestről írják: *Egyel a névvel új színházvállalkozást hoz az ideai szerző. A munka színháza* munkások színháza lesz abban a tágas, nyolcszáz nézőt befogadó színházteremben, mely most épül a Dembinszky-utca és az Aréna-ut sarkán az Építőmunkások Szövetségének új palotájában. A szakszervezeti tanács a munkás-színház bérletjéről és igazgatójával, mint értesülünk Nagy Endrét nyerte meg. Az új színházban minden este lesz előadás, nyolc órai kezdettel és minden este három egyfelvonásos színdarab fog színrekerülni, neves hazai és külföldi szerzőktől. A darabok előtt a szerzőkről és a művekről, melyek mind komoly irodalmi szempontból lesznek összeválogatva és természetesen nagyobbára szocialista tendenciákat fognak szolgálni, Nagy Endre fog konferenciát tartani. A helyek átlagos ára egy korona lesz a szervezett munkások számára, azokat a jegyeket, melyeket nem munkások vesznek igénybe, a közönség számára adják el, de valamivel drágább áron. A színház előadó-gárdáját jövevény fiatal színészekből és színésznőkből toborozza Nagy Endre, aki a munkás-színház igazgatása mellett tovább vezeti Andrásy-uti kabarétját, a Modern Színpadot is, amely már augusztus végén megnyílik. „A munka színháza” karácsony táján kezdi meg működését.

* **Beszélő mozgófényképek.** Henrik herceg automobil utját, mely az ideai sporteseményeknek ugyanzólván legszenzációsabbja volt, mutatja be az *Uránia* színház. Az automobil utnak gyönyörű fordulót, résztvevőit látjuk. A

hólnapi műsor különben, eltekintve a kitűnő humoros képektől és látványosságoktól, még egyéb meglepetésekkel is szolgál. Ezek az *éneklo és beszélő képek*. A hólnapi műsoron a Mignon opera nagy koloratur áriáját énekl el Madame *Petracini*, a milánói „Skala” színház koloratur énekesnője. Ezek a beszélő mozgóképek valóságos csudaszamba mennek az által, hogy a legpontosabb felvételek mellett esz-közölhetők. Az *Uránia* színház igazgatósága az elsők között sietett a csodás találmányt megszerezni, hogy az aradi közönségnek bemutathassa. 791

Budapest a lakásuzsora ellen.

A főváros milliós építkezéseinek jóváhagyása.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

Nagy eseménye volt néhány hónappal ezelőtt a főváros törvényhatósági bizottságának, mikor a közgyűlés nagy többsége Bérczy István polgármester indítványára elhatározta, hogy a polgármesternek többszáz millió koronás nagyarányú építkezési programjából mintegy negyedszázmillió értékűt azonnal megvalósít. A főváros szociális politikájának első jelentős lépése volt ez a határozat, mely egy csapásra hosszú évek mulasztásaiért pótolta ki Budapest szegény népét. Benne volt ebben a határozatban *kislakások építése, új iskolák és ovodák létesítése, baraktermek, szükséglakások, népszállók, népotthonok és bérlakások építése.*

Az közgyűlés e határozata a fővárosnak majdnem összes köreiben nagy meglepetést keltett. Csakis Polónyi Géza és hívei, a Sakkör tagjai ellenezték a lakásnyomor megszüntetésére irányuló akciót és meg is felebbezték a közgyűlési határozatot Andrásy Gyula gróf belügyminiszterhez. A felebbezést Preyer Hugó dr. és társai adták be, akik azt híresztelték, hogy maga a főpolgármester, *Fülöp Károly is ellene van Bérczy polgármester akciójának.*

A budapesti községi demokrata párt és a többi pártok is, akik helyeselték Bérczy javaslatát, a felebbezés hírére Vázsonyi Vilmos vezetésével küldöttségileg Andrásy belügyminiszter elé járultak és kérték őt a nagyszabású és humánus határozat szankeionálására. A belügyminiszter akkor még érdemleges választ nem adott, de kijelentette, hogy a főváros lakosságának érdekét szem előtt fogja tartani.

E hónapok óta huzódó ügyben ma végre — mint fővárosi tudósítónk jelenti — örömdöntés történt. Andrásy Gyula belügyminiszter ma küldte vissza a pénzügyminiszter véleményének meghallgatásával a főváros törvényhatósági bizottságának a lakásszükség enyhítése iránt teendő hatósági intézkedések tárgyában hozott határozatát. A miniszter a felterjesztést felülvizsgálat alá vette és a közönség határozatának azt a részét, melylyel kimondotta, hogy szükséglakások, baraktermek, népszállók és népotthonok építésére két millió háromszáz ezer koronát megszavaz, jóváhagyja. De módosítja olyképen, hogy az 1910. évben építendő 2 népotthon közül csak a 300.000 korona költséggel előirányzott egy népotthont vegyék be a jövő évi programba. Kivánatosnak tartaná azonban, hogy a másik 800.000 koronával tervezett népotthon helyett két népszállót állítsanak be az 1910. évi programba.

A kislakások építésére megszavazott 10 millió koronát jóváhagyja. Ugyancsak megerősíti a közgyűlés azon határozatát, melylyel iskolák és ovodák építésére 10 millió koronát szavaz meg.

A fia-hordók.

Egy orvos tragédiájához.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10

Egy hétfőn megjelenő budapesti ujság nyomán jellegzetes és a magyar egyetemi viszonyokra megdöbbentően szomorú világosságot derítő statisztikai táblázatot közlünk abból a már többször szóvá tett alkalomból, hogy Zirkelbach Károly egyetemi tanársegéd mellözterése miatt agyonlőtte magát.

A fiatal és képzett orvos öngyilkos lett, mert lehetetlenné tették, hogy egyetemi magántanárrá legyen az orvosi szakon. Amint már közöltük, a menyasszonya szerint Bókay Árpád dr. egyetemi tanár az oka mindennek, állítólag ő állott utjába az ambiciózus fiatalembernek. A budapesti orvos-egyetemen olyan betegesen ziláltak a viszonyok, hogy e fajta vádakat egyáltalán nem hangzanak el idegenül. Az orvos-egyetemen apáról fiura, apósról vőre, nagybácsiról unokaöccsre szállanak át, sőt egyszerűen öröklődnek a tanári állások és egyenesen isten csudája, ha egy tényleg odavaló, de rokoni összeköttetés híján levő orvostudós e fajta pozícióba kerülhet. A tanár-dinasztiák valóban megvannak, valóban élnek, tanítanak és gyógyítanak, hogy miként, az más oldalra tartozik. Ennek bizonyítására közöljük ezt a következő táblázatot. Kiolvasható belőle, hogy melyik tanár-apa melyik fiát, öccsét, vejét juttatta érdemtelenül jelentős állásba:

A papa neve:	A protégált neve és állása:
Lenhossék Mihály	Ifj. Lenhossék Mihály rendes tanár.
Klug Nándor	Ifj. Klug Nándor magántanár.
Bókay János	Ifj. Bókay János rendes tanár
" "	Bókay Árpád rendes tanár.
Bókay Árpád	Bókay Zoltán tanársegéd.
Korányi Frigyes	Korányi Sándor rendes tanár.
Kétly Károly	Kétly László ¹⁾ magántanár.
Ajtay Sándor	Ajtay József volt tanársegéd.
Jendrassik Jenő	Jendrassik Ernő rendes tanár.
Dollinger Gyula	If. Dollinger Gyula tanársegéd.
Navratil Ákos	Navratil Dezső tanársegéd.
Hasenfeld Manó	Hasenfeld Artur magántanár.
Genersich Antal	Ifj. Genersich Antal állami főorvos.
	Genersich Antónia főorvoshelyettes.
Liebermann Leó	Ifj. Liebermann Leó tanársegéd.
" "	Liebermann Pál tanársegéd.
Werebély László	Werebély Tibor ²⁾ magántanár.
Elischer Gyula	Ifj. Elischer Gyula tanársegéd.
	Kuzmik Pál ³⁾ rkivüli tanár.

¹⁾ Após Ajtay Sándor.

²⁾ Após Bókay Árpád.

³⁾ Após Berzeviczy Albert.

Ime, a táblázat, mely minden kommentárnál ékebben bizonyít, minden vádnál harsá-

nyabban vádol. Vajjon mit szólna hozzá a nemzetközi orvoskongresszus? Vagy Magyarországra kerülve, természetesnek tartják majd ezt a specialitást a külföldiek?

Járásbíróból — bányatulajdonos.

Amerikai érdekességek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 10.

Bessenyei Elemér biharmegyei kir. járásbíró Amerikába vándorolt néhány hónap előtt, hogy új életet kezdjen, sok szomorú csalódás után. A fiatal járásbíró, Kubelik Jánossal, a nagy hegedűművésszel, aki felesége Széll Marianne révén rokona, együtt vásárolt Arizonában egy hatalmas rézbányát, amelyet most fognak kiaknázni. Bessenyei vagyonos ember volt, s birtokát pénzzé téve sok, sok remény-nyel indult el a dollárok hazájába.

Onnan írta most utjáról egyik barátjának, Podhraczký Rezső dr. nagyszalontai ügyvédnek a következő érdekes levelet, amelyben hirt ad sorsáról:

Arizona, az Internationál Mining Co terepe Jucca mellett 1909. július 6.

Kedves barátom!

Igéretemhez híven pár sorban értesítelek utamról. Európai részét körülbelül ismeri mindenki. Ide délután érkeztünk. Vonatunk egy szűk, magas hegyek közt fekvő völgyben állott meg. A vonathoz mezitlábú gyerekek szaladtak, rehaf penny! kiáltással, mire az utasok pénzdarábokat dobtak nekik. Oldalt elöl egy magas hegy tetején mint egy sasfészek olyan forma erőd látszott; mint egy Citadella. A vonat lassan indult s mellettünk a kitáguló völgyben egy rendezett csinos város látszott jobbfelől, míg balról a benyúló öbölben több kisebb-nagyobb hajó horgonyzott s tengerparton voltunk. Hamar átszálltunk egy olyanforma hajóra, mint amilyen a Dunán Bécs felé közlekedik s már indultunk. Utunk egy hajóroncs mellett vitt s kijutottunk egy széles félkör alakú nagyobb öbölbe, amit a magas hegyek öveztek. A tenger felől pár alacsony sziget látszott tele ágyuval, egy parton is többféle erőd látszott s az öbölben egy kisebb hadihajó. A szigeteken túl sötét füstfelleg gomolygott, mi pedig horgonyt vetettünk. Jó félóra múlva előttünk okádta a füstöt a Hamburg-Amerika hajóársaságnak 2300 tonnás „Amerika” hajója. Kürijelére oda eveztünk s a német himnus hangjai mellett átvándoroltunk. Még egy kürtjel s utban valánk. A hajón elsőrangú kiszolgálás, szórakozó helyek és Marconi állomás van, amellyel drótnélkül 1500 tengeri mérföldnyire lehet táviratozni, a mi lehetővé tette, hogy a 8 napi uton, kivéve mikor a hajó fele uton van, a hajón megjelenő képeslapban a legújabb híreket olvashattuk. Egy napunk volt széles, de ilyen nagy hajó nem nagyon hánykolódik s könnyen elviseltem. A nyolcadik napon sárga csik látszott a távolban. Szárazföld. En bizony, ha nem mondják, észre sem vettem volna, oly kevésbé út el a tenger színétől. Később tisztábban látszott, sőt egyes magas épületeket meg is lehetett különböztetni: de csak sziget volt. Még egy órát kellett menni, hogy a szárazföldet lássuk. A szép zöld hegyoldalt. Majd a Hudson-torkolatához érve, jobbról-balról kertek, városrészek látszottak, messze előttünk egy óriás szobor, a szabadság szobor, a franeiák ajándéka, jobbra ettől még távolabb egy szigeten előre nyulva a newyorki felhőkarcolók csoportja. Közelebb jutva, az emberre megdöbbentőleg hat az az elképzelhetetlen nagyság, amit az élénk táruló kép mutat. Egészségügyi vizsgálat, posta s a lapok hajói kísérik hajónkat s végre kikötünk a jobb parton, Newyork állambeli Newyork város helyett Newyersey állambeli Hobekon városában, ahonnan a Hudson folyó alatti villamos vasuton pár perc alatt a másik parton, Newyorkban vagyunk. Mindenki szalad, (az idő pénz) s dolgozik úgy itt, mint a tőle egy öböl által elválasztott (Brooklyn

városban, amelyet három hid köt össze vele, közte a Broklyn hid, ami 29 millió dollárba került. A város egyik legszebb utcája a Broadway, arról nevezetes, hogy a világ legdrágább utcája. Hogy milyen drága, fogalmat nyújt a „vasaló” épület. Neve a telek alakjától jön. Háromszögletű, hossza 51 lépés, szélessége 36. Newyorkban van nagyon sok telek, amelynek nem tudják, hogy hol van a tulajdonosa s ha 50 évig távol van, a telek a város tulajdona lesz. Ezt a telket 50—60 éve egy orosz zsidó vette, mintegy 25 tallérért, hogy legyen hova lerakni az ócska vasat, amivel kereskedett. De nem jól ment az üzlet s vissza ment Oroszországba. Mikor halálán volt, elmondta a fiának hogy van neki Newyorkban egy telke s az irásait is átadta. A fiu kijött Newyorkba s mert nem tudta, hogy melyik a telek s mert már kevés idő hiányzott az 50 évből s a telek elvesztett volna, ügyvédhez fordult, aki kikereste, hogy ez az a telek, mire jogai elismertettek. Az ügyvéd tudakolta a tulajdonost, hogy milyen értékűnek képzeli a telket, az nagyot gondolva 250 dollárra mondta s egy évig hirdették, hogy eladó s akkor elkelt 8 millió dollárért.

New-Yorkot elhagyva Buffaló városába jutottam, honnan egy óra alatt elértünk a Niagara vizesékekhez. Átszaladtam Chikagón, a melyik háromszor oly nagy, mint Budapest s negyvenféle nyelven beszélnek benne. Érintetem Clevelandot, ahol annyi vas és acélgyár van, hogy többszörösen felülmúlja Magyarország összes vasgyárait. Eddig még olyanforma idő volt mint odabaza. Majd melegegett az idő, s Új-Mexikóba érve, mintna elfújtak volna, eltűnt a zöld szín s helyette aszott, kopár sivatag, mint a kecskeméti sívó homok, de itt nem homok, hanem kavics. Ahol mégis folyóvíz van vagy kutakkal tudnak vizet szerezni, ott megint csak buja a tenyészlet. Majd Arizona határához érve, itt már az előbbi mellett magas, kopár sziklák tüntek fel, s így haladtunk egy fél napig, akkor apró csenevész fák következtek s fél órával később szálás erdő, magas hegyek tetején kellemes hűvössel, majd ezt elhagyva, apró bokros terület, kavics, homok, sivar növényzet, kopár hegyek, Kingmann és Juccaig. Juccában elhagyva a vonatot, gven-gén emelkedő dessert (puszta nehogy mást érts helyette) terült el előttünk, melyen 14 angol mérföldet elég jó uton haladva, magas hegyek lábához értünk, honnan már csak gyalog vagy lóháton haladtunk 2 mérföldet, s elértünk mostani tartózkodásom helyére.

Itt már kellemes, nincs nagy meleg, nincs por, jó egészséges levegő, eső soha sincs, csak télen. Vízünk van, forrás viz, s azonkívül olyan is, amelyik folyik. Van egy deszka épületünk takarékos tüzhelylyel, magunk főzünk. S hogy később mi lesz, az az ezután nyereendő szakvéleménytől függ. Én a legjobbat remélem.

Üdvözlő barátod Elemér.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az ál-detektívönök.

Egy év helyett négy évi fegyház.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

Petsár Géza fodrászegéd a múlt év november havában elhatározta, hogy a köpenicki cipész példájára az eperjesi adóhivatal pénztárát kifosztja. E tervet olyformán akarta keresztülvinni, hogy Krecsányi Kálmán budapesti detektívönök képében megjelent Eperjesen és oly ürügy alatt, hogy az ottani adóhivatal pénzzállítványában hamis bankjegyek találtak, a pénzügy- és belügyminiszterek, valamint Boda főkapitány rendeletére hivatkozva, az adóhivatal összes pénztári készletét lefoglalja. E célból több hamis okiratot készített.

Mindenféle igazolvánnyal kellően felszerelve november 25 én indult Eperjes felé. Sátoraljauhelyen azonban „hivatalos” táviratot akart feladni Hoffmann eperjesi pénzügyigazgató részére, melyben Krecsányi nevében felkérte őt arra, hogy este 6 óráig maradjon hivatalban. A vasuti személyzetnek gyanus volt a detektívönök fiatalos kinézése s az állomásfőnök értesítésére a rendőrség Petsárt letartóztatta.

A törvényszéki tárgyaláson Petsár nem is-

merete be a bűnösségét. Azzal védekezett, hogy egy Dienes Odón nevű állítólagos kivándorlási ügynökkel fogadást kötött, hogy megtréfálja az adóhivatalt. A hamis okiratokat már készen kapta Dienesétől.

A törvényszék azonban beigazoltnak látta Petsár bűnösségét s ezért egy évi börtönre ítélte. Petsár felebbezése folytán a budapesti ítélőtábla Horváth Béla elnöklete alatt ma foglalkozott ez ügygel s Petsárt 4 évi fegyházra ítélte.

§ Feljelentett aradi tanító. Popescu Petrikné aradi lakos ma feljelentést tett a büntető járásbíró előtt egy aradi állami elemi iskolai tanító ellen súlyos testi sértés vétsége címén a miatt, mert György nevű 9 éves fiát állítólag bottal úgy megverte, hogy 8 napon tul, 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A feljelentés szerint a tanító azért verte meg Popescu Györgyöt, mert fiával összeveszett és Popescu György gyalázó kifejezéssel is illette a fiut.

Banktisztviselőből betörő.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

Egy elzúllott banktisztviselőt kísérték be ma délután a szegedi királyi ügyészség fogházába. Havasi István az illető, aki mostoha apjának, Molnár János hódmezővásárhelyi törvényhatósági bizottsági tagnak a kárára kétszer követett el betörést. Havasit, aki még nem is régen mint banktisztviselő rokonszenves, becsült tagja volt az uri társaságoknak, a bor, a cigány és a könnyüvéru nők jattatták a züllés útjára, a melyen odáig jutott, hogy szuronyos esendőröknek kellett előtte megnyitni a fogház kapuit.

Havasi István gonosztettei sok dolgot adott már a szegedi és a vásárhelyi rendőrségnek. A legnagyobb büne az a két betöréses lopás volt, amelyet mostohaapja, Molnár János vásárhelyi lakos kárára követett el. Első esetben 1700 koronát lopott el betörés útján Molnár Jánostól, aztán megszökött.

A szegedi rendőrség fogta el a banktisztviselőből lett betörőt, akinek apja azonban akkor megbocsátott és visszavonta az ellene emelt panaszt. Havasi István azzal hálálta meg ezt a jóságot, hogy néhány hétre az eset után egy éjszaka bemászott mostohaapja lakásának az ablakán át a szobába s a szublótból kilopva egy 1000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet, arra másnap 700 koronát vett fel Brunner Adolf vásárhelyi kereskedőtől és ismét megszökött a pénzzel.

A vakmerő betöréses lopásról értesítették a rendőrséget, amely nyomban körözést adott ki az elvetemedett volt banktisztviselő ellen. A nyomozásnak heteken át nem volt semmi eredménye, míg végre szombaton reggel a kopáncsi csendőrség elfogta és letartóztatta Havasi Istvánt, akit bekísértek a városháza fogházába.

A csendőrséget, mikor őrjáratot tartott, figyelmeztették, hogy a szegedi-ut oldalán elnyúló Bercsényi-féle szőlőtelepen már három nap óta egy gyanus kinézésű egyén csavarog. A csendőrség erre kutatni kezdte az illetőt.

Nem sokáig kellett nyomoznia a csendőröknek, mert csakhamar ráakadtak a züllött firmára, aki gyűrött ruhában, sápadtan, aróan az éhség látható kifejezésével hevert az egyik mélyedésben. A hirtelen ott termett csendőrök kérdéseire elmondotta, hogy ő az a Havasi István, aki mostohaapját meglopta és azután megszökött, még mielőtt a lopásnak nyomára jöttek volna.

Havasit természetesen a csendőrök letartóztatták és először a kopáncsi laktanyába, majd a vásárhelyi városházára kísérték, ahol kihallgatták. Ma pedig átkísérték a szegedi ügyészséghez.

HIREK.

Megőrült budapesti főkonzulné.

Tengerbe dobta három gyermekét.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 10.

A cirkvenicai fürdőző közönséget megrázó családi tragédia tartja izgatottságban. A budapesti argentinai főkonzul felesége ma levitte három gyermekét a tengerpartra, ahol gyermekeivel együtt a habokba vetette magát. Két gyermek megfuladt, az asszonyt és a harmadik gyermeket még élve mentették ki. A borzalmas családi tragédiáról a következőket táviratozzák Cirkvenicáról:

Néhány hét óta nyaral itt családjával Daya, Argentínának budapesti főkonzulja. A főkonzul nejével, 5 éves fiával, három éves és csecsemő leányával lakott egyik szállóban. A főkonzul felesége ma délután szokott sétájára indult és magával vitte, mint rendesen, gyermekeit is. Az urnő mélyen elgondolkozva haladt egy ideig a tengerparton, még gyermekeivel sem beszélgetett. Egyszerre megállt egy pontnál, maga köré csoportosította gyermekeit, hirtelenül mindháromat magához szorította és egy merész ugrással a tengerbe vetette magát.

A gyermekek sikoltására hamarosan nagy közönség verődött össze a tengerparton, több bátor férfi a tengerbe ugrott és hatalmas tempóban igyekeztek elérni a kétségbeesetten tusakodó családot.

Nagy izgalom vett erőt a parton levő közönségen, mindenki aggódó kétségbeeséssel szemlélte a mentők munkáját.

Azonban a mentés csak részben volt eredményes, mert mire a segítségre siető férfiak odaértek, két gyermek már az anya karjai között megfuladt és csak az asszonyt és a harmadik gyermeket sikerült élve kimenteni.

A főkonzul, aki családjával együtt ép holnap akart Budapestre visszautazni, mikor meghallotta az esetet, eszméletlenül esett össze. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen urnő pillanatnyi örületi rohamában követte el rémes tettet.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 11-én az időjárás: meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— A léghajózás eseményei. Párisból táviratozzák: Sommer aviatikus, aki csak a minap teremtett repülőgéppel világrekordot, tegnap géppel együtt Marmelóban lezuhant. A repülőgép megrongálódott, Sommer maga sértetlen maradt. — Rheimsi távirat jelenti: E hónap 22-ike és 29-ike között Rheimsban tartandó aviatikus meeting nagyszabású lesz. Díjakra 700.000 frankot tűztek ki. A jelentkezések száma eddig 33. A franciák biztosra veszik győzelmüket. Rheimsból, a meeting helyéről közvetlen távirati összeköttetést létesítenek Londonnal, Berlinnel és Brüsszellel. — Constanti híradás szerint Zeppelin gróf állapota oly kedvező, hogy két nap múlva alkalmasint eltávozhat a kórházból.

— Györffy báró és az Aradi Hitelbank. Közölték a lapok, hogy Györffy Alajos báró, a tönkre jutott Aradi Hitelbank és Takarékpénztár volt elnöke — az igazgatóság egyes tagjainak állítása szerint — átvett tíz darab részvényt és annak az árával nem számolt el. Györffy báró egy hozzánk intézett levelében kijelenti, hogy a tíz darab részvényt Vadász Armánd dr.

irodájában 1908. augusztus 20-án átadta Ujházy Andornak Vadász dr. jelenlétében, miután legnagyobb igyekezete is hiábavalónak bizonyult, hogy a részvényeken tulajdon A báró még azt is kijelentette, hogy az ellene terjesztett vádak miatt megteszi a megtorló lépéseket, különösen a bank igazgatósága ellen.

— Bloch Mózes temetése. Budapestről írják: A zsidó talmudtudományok európai hírvélművelőjét és a budapesti rabbiképző intézetnek 30 éven át volt rektor-tanárát, Bloch Mózes ma délelőtt 10 órakor temették el a Kerepesi-úti temető zsidó halottasházából. A végtisztességen az elhunyt tudós hitsorsosai impozáns számban jelentek meg s valóságos bucsujárás volt az egyszerű koporsóhoz, amelyben Bloch Mózes hamvai pihentek.

Különösen nagy számmal voltak jelen egykori tanítványai: az ország minden részéből körülbelül száz rabbi sereglett össze, képviselték magukat a budapesti és a magyarországi összes izr. hitközségek és szentegyletek. ezenkívül képviselőt küldtek a temetésre a londoni, berlini, bécsi és boroszlói szemináriumok is. A gyászszertartás kezdetén a budapesti izr. hitközség templomi énekkara zsoltosmákat adott elő, azután az igénytelen deszkakoporsót a halottasház udvarán emelvényre tették s megkezdődött a bucsuztatás. A pesti izr. hitközség nevében Fischer Gyula dr. rabbi mondott megható bucsuztatást. Utána Baehér Vilmos dr., a rabbiképzőintézet ezidei rektora és szintén európai hírvélművelője szívből fakadt, megindult hangon a bajtársától és 30 éven át volt lelkes munkatársától bucsuzott el. Schwarz dr. rabbi-tanár a bécsi, Panét dr. a berlini, Horovitz dr. rabbi, az elhunyt tudós unokája a boroszlói s Büchler dr. rabbi-tanár — ez az utóbbi magyar nyelven — a londoni szemináriumok nevében mondtak néhány meleg bucsuzót. Ezután a tudós hitsorsosai a koporsót vállukra vették s a szent-egylet által adományozott diszszínhelyhez vitték. A nyitott sírnál volt tanítványai nevében Ungár dr. eszéki pap, s az országos rabbi egyesület nevében Löwy Ferenc dr. marosvásárhelyi rabbi bucsuztatták el a halottat. A bucsuzatók végén a koporsót elhantolták. A nagyhirű tudós porladó csontjait a rabbiképzőintézet elhunyt tanárainak sírjai mellett pihennek.

— Házasság. Rónai Dávid kereskedő és háztulajdonos házasságot kötött ma Börsök Mariska kisasszonnyal.

— A spanyolországi események. Madridi távirat jelenti: A Katalóniában tervezett sztrájkok nem jöttek létre. A belügyminiszter kijelentette, hogy mihelyt a rend helyreáll, be fogja szüntetni az alkotmányos garanciák felfüggesztését. — Colomb Baharból (Marokkó) jelentik: Fosztogatók kikutatására kiküldött felderítő csapatok múlt éjjel összeütköztek egy marokkói csapattal. A marokkóiakat megfutamtították, akik 18 halottat hagytak a csatatéren. Francia részről két lövész halt meg.

— Eljegyzés. Amigó László, az Adler Elek és társa cég belfagya eljegyezte Weisz Berta kisasszonyt Csermőről.

— Kell Manó cég ajánlja párisi divat különlegességeit. Telefon szám 673 131

— Aradi színész a szépségversenyen. Pöstyénben augusztus 8-án tartották meg a szokásos szentpályi parkünnepélyt. 1500 villamlámpa s 2000 lampion fénye tündérországgyá varázsolta a kies parkot. Legérdekesebb s legizgalmasabb pontja az ünnepélynek a női és férfi szépségverseny volt. 3000 szavazólap lett kibocsájtva, mely 1 óra alatt elkelt. 3000 szavazat közül 1465 Blum Ruskára Nagyszombat, 940 Löbl Elvirára Budapest, 595 Baross Blankára Budapest jutott, míg a férfi szépségversenyen az 1-ső díjat Vass Jenő, a nyitrai színház színésze nyerte el. Bennünket, aradiakat annyiban érdekel ez az ünnepély, mert Vass Jenő, ez az elegáns fiú, októbertől kezdve az aradi Nemzeti Színház tagja.

— Eltűnt pincérfiu. A „Vadászkürt”-vendéglőben alkalmazott Kovács Lajos pincérfiu ma eltűnt. Az alábbi levelében, amelyet a vendéglő főpincéréhez intézett, azt írja, hogy éhhalálra ítélte magát. A level így szól:

Mélyen tisztelt Főúr! Bocsásson meg, hogy bucsuzás nélkül ott hagytam az üzletet, de nem tehettem másképp, mert egy nehéz átok súlya nehezedett reám és már nem tudok neki tovább elmentállni. Feladtam a küzdelmet. Végzetem utolért, meghajlok előtte, mert hiszem, hogy ennek így kell lennie. Nem dacolok tovább a sorssal.

Eldobom ezt a nyomoruságos életet, amelynek eddig csak árnyoldalait ismertem. Olyan halált választok, amely méltó lesz eddigi szenvedéstelesemhez, még a halálom is szenvedés lesz, a legnagyobb, ami létezik. Éhhalálra ítélttem magamat, melyet tegnap este megkezdtem. Utolsó és egyetlen kívánságom, hogy ne értesitse addig szüleimet, amíg holttestemet nem találták meg és hogy temetessenek boldogult Szilárd öcsém mellé.

Nagyon kérem, mélyen tisztelt Főurat, ne gondoljon szívében haraggal egy szerencsétlenre, hogy legalább a sírban megtaláljam lelke nyugalmát, melyet az életben hiába kerestem.

Isten áldását kérve a legnemesebb emberre, akit eddig ismertem, maradok hódoló tisztelője.

Kovács Lajos.

— Károlyi Antal gróf és Schütz kapitány. Junius hónapban külsejére egy kis jahthoz hasonló vízi alkalmatosság indult el lefelé a Dunán. A járómű Károlyi Antal gróf motoros csónakja, amelyen a grófon kívül Kolovrat Vilmos gróf és felesége, továbbá Schütz Ágoston aradi huszárkapitány ült. A csónak, amelynek Pelikán a neve, július elején szerencsésen eljutott Konstanzába, onnan pedig pompás időben július 9-én Konstantinápolyba. Ott a társaságot Abdul Reuf bég, a volt bécsi török katonai attasé testvére várta, akinek vezetésével több szép kirándulást tettek a város környékére. Július 23-án a Pelikán elhagyta a terapiai kikötőt és július 25-én már Odesszába érkezett. Onnan a társaság a Dnyeperen fölfelé Kievbe megy, majd pedig az orosz csatornákon keresztül a Keleti-tengerre. Néhány napig Danzigban maradnak, végül Hamburgban fejezik be az utazást. A társaságot október elejére várják Bécsben.

— Izgalmas kaland a Maroson. Tegnap délután izgalmas kalandban volt része Mategovszky Károlynak, az Aradmegyei Takarékpénztár főkönyvelőjének. Mategovszky, aki nagy kedvelője a regatta sportnak, szokásához híven a Maros evezős egyesület egy ugynevezett lélekvesztő csónakján tegnap délután a Maroson evezett. Nem tudni hogyan, de a jármű a folyón lévő vizimalmok kerekei közé került és ketté tört, Mategovszky pedig a vízbe esett. A közelben álló halászok segítségére siettek az árral küzdő regattistának és sikerült nekik kimenteni. A csónak teljesen széttört és darabjait elsodorta a víz.

— Beomlott alagut. Stuttgartból táviratozzák: Az északi pályaudvar közelében épülő új alagut vasárnap 20 méternyi szélességben beomlott. Egy munkás szerencsére még idejében észrevette a veszedelmet úgy, hogy a munkások nagy része elmenekülhetett és csak négy munkás tűnt el. Ezeknek sorsáról még mindig nem tudni semmit. Valószínűleg mind a négy elpusztult.

— A gavalér rendőr. Fővárosi tudósítónk jelenti: Az Amerikai park kávéházában tegnap este egy G. A. nevű bankhivatalnok fizetés nélkül akart távozni. A pincér utána sietett és 25 krajcárt követelt tőle az elfogyasztott pikolóért. A fiatalember azt állította, hogy ő nem rendelt pikolót. Erre nagy verekedés támadt, amelynek halatára közbelépett az 1899-es számú rendőr. A rendőr, miután semmiképpen sem birt igazságot tenni, belenyúlt a zsebébe, kivett három hatost és odaadva azt a pincérnek, így szólt:

— Az ügy el van intézve!

— **Havazás kánikulában.** Alsókubinból táviratozzák: Mig az egész országban kánikulai hőség uralkodik, Arvamegyében Ljeszek és Szuchahora vidékek között erős havazás volt. A hőmérséklet erősen csökkent.

— **A folyóba veszett az apja szemelátlára.** Kassáról írják: Pázmándi Mátyás jómodu fiatal csáti gazda tegnap vásárra indult 5 éves kis fiával, egy távolabb levő községbe. A gazda szekérre ült a fiával, ami elé két fiatal, hámba még azelőtt nem fogott csikót fogott be, mert azt akarta, hogy napestére még visszajöjjenek onnan.

A szekérrel már a Tisza partján jártak, ahol a part mellett hosszan elhúzódó szekéruton haladtak. Egyszerre csak a gazda lovai valamitől hirtelen megbokrosodtak s a szekeret néhány pillanat alatt magukkal rántották a Tisza vizébe. Ott, azon a helyen igen sebes a Tisza. Mikor a lovak eszeveszetten belerohantak a vízbe, mindjárt elsodorta a víz Pázmándiékát lovastól, szekerstől együtt. A veszedelemben jutott gazda még magához sem mert első megdöbbenéséből, amikor ott a vízben a szekér hirtelen fölbillenése következtében a mellette ült kis fia egyszerre egyensúlyt vesztett s belebukott a Tiszába. A fiatal apa majd beleőrült fájdalomába. A lovai kantárszárát nem eresztette el, mert minden pillanatban felborulhatott s ekkor maga alá temette volna őt is. Amint a kis fiát elmerülni látta a vízben, egyik kezével gyorsan utána kapott, de a víz már elsodorta őt. A gazda fájdalomában csapkodni kezdte lovait, amik fújtak, prűszköltek s kapálózva igyekeztek magukat fentartani a vízben, mert már ezek is elmerülni látszóttak. Egy sekélyebb helyen aztán, ahová a víz lemosta a szekeret, a lovak végre földet találtak a lábaik alatt és ott fáradtan megállottak. Ekkor már a víz elvitte a gazda egyetlen fiát, akit később holtan vetett ki magából a széles Tisza. Pázmándi hazavitte magával kis fia holttestét s amikor a felesége értesült a szerencsétlenségről, *ájultan esett össze az udvarukban.* A fiatal gazda családja iránt nagy részvét nyilatkozik meg.

— **Meglopott gyógyszerész.** Gyorokról írják: Vágó Juliana aradi illetőségű szakácsné Masznyik Dániel gyógyszerésznél van elseje óta alkalmazásban. Szolgálatát azzal kezdte meg, hogy első sorban kipuhította azt, hogy gazdája hol őrizi a pénzét. Sikertelen megtudnia, hogy az ebédlő szekrényben. A napokban egy észrevétlen pillanatban az ebédlő szekrény márvány lapját felemelve az alatta levő faburkolatot felfeszítve kilopott gazdájának pénzéből 150 koronát. A lopott pénzből vasárnap d. u. nagy mulatózást rendezett a vendéglő kerthelyiségében. Meghívta több aradi szőlőbirtokosnak Gyorokon tartózkodó szobalányát is. Erről a dáridóról tudomást szerzett gazdája Masznyik gyógyszerész is. Rosszat sejtve megszámlálta pénzálladékát, hogy megállapítsa nem hiányzik-e belőle; keletlenül tapasztalta, hogy nagyobb összeg tűnt el pénzes fiókjából. E felfedezés után azonnal a gyoroki csendőrsparancsnoksághoz sietett s megvette feljelentését. A csendőrök rögtön a vendéglőbe mentek s letartóztatták a mulató szakácsnét. Kihallgatni nem lehetett, mert teljesen illuminált állapotban volt. Hétfő reggel megkezdtek a nyomozást s a vallás során beismerte, hogy 5 lopta el a hiányzó összeget, melyből 50 koronát elmulatott, a többi 100 koronát megtalálták ruhái között. A csendőrség beszállította Aradra az egészség fogházába.

— **Agyonszurta az édesapját.** Piskóról írják: Ittasan érkezett haza Varga Antal kovácsmester Vajszlóból. Édesapja is már jó ittas volt. A veszekedő természetű fiút apjának szemrehányása, miért ivott többet kellett, annyira felizgatta, hogy az asztalon étkezés közben áthajolt és szíven szurta édes apját. A kés pengéje 6 centiméternyire behatolt édesapja szívébe és rögtön halált okozott. Az apagyilkos azonnal jelentkezett a községi bírónál. A csendőrség letartóztatta és átadta a bíróságnak.

— **Öngyilkosság a vaskereskedésben.** Szegedről táviratozzák: Antal Pál 26 éves órásegéd bement tegnap d. e. a szegedi Bruckner-féle vaskereskedésbe és ott egy hatlövetű revolvert kért. Mikor a fegyvert megkapta, azt mondta:

— Kérek egy golyót is belo.
— A golyót is megkapta.
— Irjanak számlát róla, majd kifizetem — mondta.

Alig, hogy a segéd elfordult, hogy a kivánságnak eleget tegyen, lövés dördült el s Antal állott szívvel bukott a földre. A mentők haldokolva vitték a kórházba, hol egy óra múlva meg is halt. Azért lett öngyilkos, mert kedvese, Jeszenszky Judit kórházi ápolónő, kivel öt évig élt közös háztartásban, elhagyta.

— **Modern tolvajok furfangja.** Cesare Lombroso írja legújabb tanulmányában, hogy a lángeszű embereken kívül a gonosztevők az igazi fanatikus hívei minden technikai és politikai újításnak. A normális ember igazán maradias és fél minden újítástól; a gonosztevő ellenben legott kap rajta és iparkodik annak segítségét a maga részére biztosítani. Így tehát a bűnözés módja idők változával szintén változott; a gonosztett régi formáját újabb váltotta föl. A gonosztett modern elkövetői társulnak és szövetszűnek egymással. Éppen e társulás és szövetség révén szerelhetik föl magukat a betörők és tolvajok újabb kitűnő szerzőmunkákkal, amelyeket egyenesen erre a célra készítenek Sheffieldben. A londoni gonoszttevők újabban a kloroformozást hozták divatba s a vasúti vonatokon új működési teret hódítottak a maguk számára, amely nagyon alkalmasnak bizonyult arra, hogy minimális kockázat mellett kövér zsákmányra tehesse szert. Sokszor hallottunk már hirt az amerikai vonatrablásokról. Még újabb módja a lopásoknak mások vasúti podgyászának az eltulajdonítása. Ebben a vállalkozásban inkább a nőkre vetik ki hálójukat. Az utasok kezében tartja a podgyászáról szóló föladóvevényt s már éppen ki akarja váltani podgyászát, amikor egy vasúti hordárnak öltözött férfi áll elébe, akinek a kezében toll és frissen írott vevény van: A hordár így szólítja meg a mit sem sejtő hölgyet:

— Bocsánat, asszonyom, tévedés történt a vevény kiállításában; ime itt van az igazi. Nagyon sajnálom ezt a tévedést, de ezen az állomáson erős a forgalom, nem csoda...

A hölgytől átvett igazi vevényvel azután, a mely helyett valami ákom-bákommal teleirt nyomtatványt adott át, rohan a podgyász-kiadáshoz és kiváltja a szegény, rászédett hölgy podgyászát. Az igazi modern vasúti tolvaj azonban nagy üres kofert cipel, amelyet nyitva tart és belesülyeszt a reárakott kisebb csomagokat és utitáskákat. Ugyanúgy nyugodtan és gyanútlanul távozik működése szinteréről, de annál jobban lótnak-futnak a megkárosított utasok.

— **A részeg rendőr.** Szabadkáról írják: Bende Gyula bankhivatalnok tegnap a Mikes-utcában sétált a családjával. Arra haladt egy csavargóval részegen Simits Jenő rendőr. Bende odament a rendőrhöz és megkérdezte, hogy mi miatt kíséri a csavargót. A rendőr erre gorombán visszazólt a bankhivatalnoknak, akit igazolásra szólított. Bende bement a nevére, de a rendőrnek ez nem volt elég, hanem a bankhivatalnokot, éktelen káromkodás és szitok között kísérté be az új városházára. A kapu alatt Nagy Mejes rendőr szemelátlára megütötte a bankhivatalnokot. Bende ma reggel jelentést tett az esetről a főkapitánynál, aki azonnal megindította a vizsgálatot a brutális rendőr ellen, akinek már nem ez az első garázda és az egyenruhához nem méltó cselekedete.

— **Csodatevő magyar fürdőhely.** „Ein ungarischer Wunderkurort“ felirással cikkezik a németországi lapok egyik leghatalmasabbja, a „Berliner Localanzeiger“, a nagyhirű magyar iszapfürdőről, Pöstyénről. A több hasábra terjedő közlemény magaslatja a források, különösen az iszap csodás gyógyhatását, beszámol a fürdő modern berendezéséről és részletesen ismerteti a vidék néprajzi viszonyait. Meleg

hangu méltatásban részesül a fürdőtulajdonos gróf Erdődy család nagy áldozatkészsége és a fürdővezető Winter cég mintaszerű, céltudatos munkássága, amely tényezők révén a külföld bizalma Pöstyén iránt mind nagyobb mértékben nyilvánul meg. Hasonló dícséretben volt része a már nemzetközi jelentőségre jutott magyar iszapfürdőnek a külföld egyéb vezető lapjai, legutóbb a „Times“ és „New-York Herald“ részéről is.

— **Szabadkán bajuszt nyirnak.** Hát mégis terem a kánikulára nemcsak jó bácskai buza Szabadkán, hanem egy kis kánikulai vice is. Egyik szabadkai ujságban olvassuk ezt a pokoli kis viccet, amelyik nem is kacsa, nem is tengeri, avagy szárazföldi cápa, hanem határozottan komoly dolog akar lenni:

Fölvivom

Erdélyi (Purzicsán) Dávid urat, hogy a tanuk előtt átadott 20 fillér ellenében vállalt azon kötelezettségének, hogy *bajuszt* angolosra lenyirálja: 24 órán belül annál is inkább tegyen eleget, mert ellenesetben a nagyközönség elbírálása alá bocsájtom eljárását. Mayerhoff Adolf.

— **Kossak** csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

Költői verseny a szőlőben

A Kolozsváron megjelenő „Hétfő“ című lapban olvassuk a következő mulatságos esetet:

Az alábbiakban egy helyi érdekű költői versenyről lesz szó. Az egyik versenyző Szabolcska Mihály közismert költő, a másik pedig egy irodalmi hajlamokkal bíró ügyvédjelölt. Körülbelül két évvel ezelőtt íródott az első vers, egy év múlva a második, míg a harmadikat ezen a nyáron izzadta ki Szabolcska. A negyedik most lát először napvilágot. Az ügy különben akkor kezdődött, mikor két évvel ezelőtt Kolozsvárra rándult Szabolcska Mihály, hogy ott élő vendégszerető barátjait meglátogassa. Ekkor történt, hogy Pokoly József, a kiváló theológus meghívta a költőt békási szőlőjébe. A meghívás esti hét órára szólt valójában. A poéta azonban tévedésből már két órákor megjelent a bezárt villa előtt, amelynek a kapuján is nehezen tudott bejutni. Hosszas várakozás után előballagott István bá' a békási szőlők rokonszenves pástora. A jó öreg nem jött egyedül, hanem egy rettenetesen bedugaszolt üveget szorongatott a hóna alatt. Meg is kínálta borral a családottan várakozó Szabolcskát, aki nem idegenkedett a hegy levét elfogadni. Mivel azonban az italt szigorúan bedugaszolták, István bá' elszaladt dugóhúzóért. Közben azonban a filozóf hirében álló szőlőpásztor valószínűleg nyitott üvegre akadt és — mint Csokonai — elfelejtett dugóhúzó, papot és hasonló jókat. A reménytelen várakozás ideje alatt írta Szabolcska ezt a verset. A villa falára írta, miként Goethe tette annak idején egy vadászak segélyével.

Oda a gazdához.

A békási hegyoldalon
Bánatosan zeng a dalom,
Bánata téged okoli
Oh, Jóska, Jóska, Pokoly!

Ha kint volnál, másképp volna,
Estebá' nem szaladozna —
Dugóhúzó keríteni,
Magát így örökíteni.

A békási hegyoldalba
Szerzém eztet egymagamba,
Itt mulatván nem ok nélkül,
Csak ej, haj — a gazda nélkül.
1907. július 25.

Szabolcska Miska.

Igy Szabolcska. Am de egy év múlva megjelent a szőlőben Karácsonyi Aladár. Ő írta a második és itt következő verset. Közvetlen köze-

ébe annak a rigmusnak, amelyet Szabolcska szerzett és amelyet az udvarias házigazda üveg alá ráamázott.

Kinos dalban, mit megírt Szabolcska, Szavamra, hogy unalmas és ócska.
Kár az üveglapért, mit tón rá Pokoly,
Kit a jeles költő versében „okoli”.
Poetika licenc nagy szabadossága,
Több a soknál kérem —
Sántikál a lába.
A szép magyar nyelvet
Mért kötötte guzsa?
Jobb, ha kopott lantját
Eldobja a sutba.

Ezen a nyáron történt, talán július hónapban, hogy Szabolcska újból Kolozsvárra jött. A látogatása során megpillantotta a verse mellé írott sorokat. Nagyon zokon vehette a szelid lelkű költő az esetet, mert elkedvetlenedett és másnap kiballagott a szőlőbe. És a falra írta ezt a dalt:

E pár rimet tréfának irtam,
Nem üveg alá és bírálatra,
Rosszaságán kesergő birám
Ezt nem vetted latra;
A föld is rózsát egy helyen,
Máshelyt bogáncskórót terem:
Nem virágom, az csak bogáncsom, —
Legeléssz rajta — oh, Karácsony.

Ezzel azonban nincs vége a kedélyes versengésnek. Ka ácsnyi Aladár a napokban olvasta a falra írott választ és újból versben válaszolt:

Megértettem a versezetedből,
Mely lassan készült s jobban lendül,
Hogy amely engem jól letáncolt,
Az első versed csak bogáncs volt.

Azt sejteti a viszonyválasz,
Hogy ingerkedő, sőt szemérő az,
És nem a poézis barátja,
Aki csak a bogáncsot látja.

Azt kérdem én most tőled, Mester,
A hozzád illő tisztelettel,
Mért estél neki válasznak,
Amely szintén kis bogáncs volt csak?

Eddig jutott el az ügy.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, augusztus 10.

Megfelelő időjárás következtében a csépléssel gyorsan haladnak előre és a befejezéshez közelednek.

A legutóbbi eső a tengerire rendkívül jótékony hatással volt és a kilátásokat lényegesen megjavította.

A gabonaüzlet keretében az új idény beállta mindinkább élénkebben jut kifejezésre.

Ma már a kínálat nagyobb, a hozatalok jobbák. Ebben leli magyarázatát az irányzat meglanyhulása.

A mai piacon eladásra került:

1500 mm. buza (uj)	13:50—14:—
400 mm. árpa (uj)	6:80—7:—
400 mm. tengeri (ó)	7:20—7:25
200 mm. rozs (uj)	8:80—9:—
100 mm. zab (uj)	7:20—7:30

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 10.

Készáru: Kínálat kielégítő, vételkedv mérsekelt, 20 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb. Amerika 1½-el olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dell zárlat	2 óral zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.98—6.99	6.91—6.92
Buza 1909. októberre	13.57—13.58	13.52—13.53
Buza 1910. aprílisra	13.73—13.74	13.70—13.71
Roszs 1909. októberre	9.77—9.78	9.76—9.77
Zab 1909. októberre	7.51—7.52	7.49—7.50

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény 756.—

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 140—142 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 142—146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig.

Sertéslétszám: augusztus hó 6. napján volt készlet 29642 darab, augusztus 7. napján folhajtatott 51 darab, aug. 7. napján elszállított: 59 darab, augusztus 8. napjára maradt készletben: 30,064 darab.

A hírt sertés üzlet irányzata vevők változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 10. —

Fehér Kereszt szálloda. Laziu Ferenc Tivadar görög katolikus lelkész Bihar-Fegyvernek. — Gyözer Árpád utazó Temesvár. — Káldori István utazó Szeged. — Bauer Sándor utazó Bécs. — Hlimán Adolf utazó Budapest. — Haab Márton utazó Debrecen. — Ferenczi Mór ker. utazó Budapest. — Marzó Ferenc utazó Budapest. — Csuga Rezső máv. mérnök Béga. — Schvarecz Lövi kereskedő Erzsébetváros. — Bickter Ernő utazó Bécs. — Hódi János földbirtokos Kötégyán. — Barta Jenő utazó Budapest. — Fehér József földbirtokos Budapest. — Fischer Károly kereskedő Bécs.

Központi szálloda. Rácz Károly lelkész Szapárfalva. — Róth Sándor utazó Budapest. — Henmald János gyáros Budapest. — Schmarn Frigyes utazó Szeged. — Máday László utazó Budapest. — Wolf Izidor kereskedő Temesvár. — Saphir Imre Budapest. — Varga Géza gazdatiszt Budapest. — Maul Nándor utazó Budapest.

Vass szálloda. Stanka József tanító Hám. — Matciu Joán lelkész Pestyera. — Klein Lajos kereskedő Világos. — Fekete Lajos hivatalnok Arad.

Pannonia szálloda. Seffer Jenő hivatalnok Budapest. — Bebe Gyula lakatos Békéscsaba. — Nyiri Rudolf kereskedő Nagyg. — Cosma János lelkész Buttyin. — Dr. Kolgyesi Adám közjegyző neje Hátszeg.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ujdonság: Beszélő- és éneklőgép bemutatása.

Műsor 1909. augusztus 11-én, szerda:

1. A meglöpött rendőrkapitány. Kacagtató. 2. Hölészat dynamit a Salomon szigeknél. Természet után. — 3. Hogyan szelidíthető meg egy anyós? Komikus. — 4. Rabszöveggyűjtemény. Dráma. — 5. A mumia. Kacagtató. — 6. A hullámok hoszuja. Nétkép. — 7. A komikus akrobaták. Nevetetők.

8. Vidocq ifjúsága, vagy miképp lesz az ember rendőrré? Dráma. Írták: Louis Lanay és Marc Mario. Előadják: Mr. Henri Baner az Odeon, Mr. Landrien a Nouvelle, Mr. Lack a Cigale- és Mlle. Marly a Bouffes Parisiens tagja. 9. A koldusdiák című operette egyik jelenete mozgófényképpel és énekszámmal.

Előadások este fél 7 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Sürgöny!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **folyó hó 10 és 11-én** kedden és szerdán este 8 órától 12 óráig a m. kir. szegedi 5. honvéd gyalogezred zenekara Fichtner Sándor karmester vezetésével

a **Gambrinus** sörcsarnokban **hangversenyez.**

Belépti-díj 50 fillér.

Szíves pártfogást kér

2917

Novotny S.

BÖRSZENY

akemára és hasonló bőrbajokra, nevezetesen ha nedvesedő helyeket vagy kérgesedést idéznek elő, nagyon hat. Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan, amár ezen bajoknál minden körülmények között az orvos tanácsát ki kell kérni. Azon soksz. tapasztalatból, melyet az orvosok és betegek egész serege szerzett, megállapítható, hogy a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan a legtöbb esetben azonnal enyhíti a viszketésgéget, ha a vastag krémserű hab — a használati utasítás szerint alkalmazva — a moskodás után egy ideig a megfelelő helyen marad. Ettől függ ugyanis, hogy a baj által elfajzott és elhaló bőrrészekék leluiljanak és ezzel az erős viszketésgéget okozó bőrringer enyhüljön, a bőrmegújulását előmozdítassék és a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappant hosszabb ideig használnunk, rendszeresen hamarosan lehámlik a bőr legfelső rétege és egy új, egészséges, gyenge bőr keletkezik utána. Ezt czél szerű egy kiválóan jó és enyhítő, de nem túlságosan zsírozó bőrkéremmel ho szabb ideig kenni, míg különleges kezelésre többé nincs szükség. Erre legalkalmasabb a Zucker-kréme.

Rendeléseknél figyeljünk a következő különbségekre:

Zucker szab. 35%-os gyógyszerzappanja a leghathatóbb és a legnagyobb. Egy darab ára 2.50 kor.

Zucker szab. 15%-os gyógyszerzappanjának hatása és mennyisége valamivel gyöngébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való a Zucker-kréme (nem zsírozó), valamennyi bőrkérem gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Minden gyógyszerárban, drogériában, illatszerekkereskedésben stb. kapható. Figyeljünk azonban a kizárólag általunk használt eredeti csomagolásra és ne engedjünk rábeszélésnek, hogy értéktelen szappanokat szőnzanak nyakunkba.

A Zucker szabad. gyógyszerzappant és a Zucker-krémet nem pótolja semmi.

Valódi kapható Aradon, a terek és a Drogueriájában. 2658

MEGLEPŐ ÉRTÉKESÍTŐ
TISZT Gyógyeredmények
APTAMÁSI
LITHIUM-GYÓGVIZ

zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

KAPHATÓ: Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a feloszás alatt álló „Déznai népbank részvényegyesület, mint szövetkezet“ ellenben bármily címen követelésük á tana fenn, hogy igényeiket alulírott felszámolóknál a jelen hirdetmény haradszori közzétételétől számított 6 hó alatt érvényesítsék.

Két Déznán, 1909. évi augusztus 16 én. 2921

A déznai népbank részvényegyesület mint szövetkezet felszámolás alatt

Milián Zahariás s. k.
Ratila Teodosius s. k.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Használt
ólom
megvételre kerestetik

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. rom. szentszék által 1856—1909. sz. a. jóváhagyott terv- és költségjegyzék alapján a kishalmágyi gör. kel. rom. templomnak bádoggal való ubóli fedése céljából Lázár Cornél gör. kel. rom. nalmágyi esperes vezetése alatt f. évi augusztus hó 22 én, vasárnap délután 2 órakor a kishalmágyi gör. kel. iskolánál szóbeli árlejtés fog tartatni.

Feltételek.

1. Kikiáltási ár 1754 kor. 40 fill.
 2. Résztvevők az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át kötelesek az egyházigazgatás kezéhez óvadékképp letenni.
 3. Írásbeli ajánlatok nem fogadtatnak el.
 4. A hitközség fentartja magának azon jogot, hogy a munkálatokat annak adja át, kiben több bizalmat talál.
 5. Az árlejtésen résztvevők semminemű címen költséget fel nem számíthatnak a hitközség ellenében.
 6. A terv, költségjegyzék, valamint az árlejtés többi feltételei a kishalmágyi gör. kel. rom. lelkészi hivatalnál az árlejtés napjáig megtekinthetők.
- A kishalmágyi gör. kel. rom. hitközség 1909. augusztus 8-án tartott bizottsági üléséből.

Popescu János,
egyh. biz. jegyző.

Nicula János,
2920 egyh. biz. elnök.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő „Depillar“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: gyógyszer-tárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Hajós Árpád

Magyar forrás. Húgyhajtó és Húgysavoldó Magyar forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, természetes szénsavban gazdag, bór és dus Lithion-tartalmu ásványvíz, nincsen kellemetlen mellékíze.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségekben, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztő szervek hurutos bajainak gyógyítására. 1726

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat

Kütfelügyelet és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is.

Telefon Eperjesen: 74. Budapest: Igazgatóság: 111-93.

Kapható mindenütt. Vezérképviselő Arad és vidéke részére: Havas Armin, Fő-utca.

Ezen cégről ismerhetők fel azon üzletek, amelyekben SINGER varrógépek árusítottak.

Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra ügyeljünk, hogy megfelelő helyen vásároltassanak.

ARAD, József főherceg-ut 9. sz.

Figyelemztetés! Az összes más üzletek által Singer név alatt forgalomba hozott varrógépek egyik régebbi szerkezetünk után készültek, melyek újabb családi gépeink mögött szerkezetben, szolgáltatási képe ségben és tartóságban is messze elmaradtak. 2918

Nyomdánkban

egy ügyes

kifutó fiu
felvétetik.

19723—1909

Tervpályázat.

Arad szab. kir. város közönsége a közgyűlésnek 17964/456—1909. sz. határozata alapján pályázatot hirdet a felsőtemetőbe vezető bejáró kapu tervének az elkészítésére a következő feltételek mellett:

1. A pályázatban csak aradiak vehetnek részt.
2. A pályázat tervei 1:20 méretben készítendő — plasztikus mintánál 1:10 a méret — azokívü magában kell foglalnia egy alaprajzot, első, hátsó és oldal-homlokzati rajzot, keresztmetszeti

rajzot és végül előmértetes részletes költségvetést is.

Tájékoztatásul szolgál még, hogy a kapu nem elzárásra, hanem a bejárás hangsúlyozására szolgál és hogy az építési költség legfeljebb 10000 korona.

3. A névaláírással ellátott pályázati tervek legkésőbb 1909. évi október hó 1-én déli 12 óráig a polgármesternél nyújtandók be. Később érkező pályaművek nem fogadtatnak el.

4. A bírálóbizottságot a törvényhatósági bizottság állítja össze.

5. A pályadíj 150 korona az elsőnek és 100 korona a másodiknak.

A díjazott tervek a város közönsége tulajdonává lesznek, melyekről szabadon rendelkezik.

6. A bírálóbizottság a beérkezett tervekről 14 napon belül dönt, jogában van azonban a város közönségének, ha a pályázat nem kielégítő, azt részben, vagy egészben visszavonni a pályadíjakat és esetleg új pályázatot rendelni el.

7. A bírálóbizottság döntés előtt az összes pályázatokat közszemlére állítja ki.

8. Mindkét pályázatra ezen szabályzat megállapításai érvényesek. Arad, 1909. évi június hó 26.

A városi tanács

19723—1909

APRO HIRDETÉSEK

A kinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszóra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván

birtokeket,
házat,
vadászterületet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbe vétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Ügynökök

hirdetéseik szerzésére felvételnek. Jelentkezések e lap kiadóhivatalában.

Intelligens urinő

elfogad iskolás leánykát teljes ellátásra; gyöngéd, családi elbánás, kényelmes otthon. Cím a kiadóban. 2844

Szülők figyelmébe!

Egy-két középiskolai tanuló intelligens urí családnál teljes ellátásra elfogadtatik és gondos nevelésben részesül. Tágas, kényelmes lakás fürdőszobával. Anlich Lajos-utca 2., I. emelet, 19. ajtó. 2795

Még adómentes magános uriház

a Kapa-utcában, kerttel, szabadkézből eladó. A házon amortizációs kölcsön van Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2863

Magánház,

három szoba, konyha, zárt folyósóval, nagy telekkel, melynek fele még beépítetlen, eladó. Dezső-utca 11. sz. 2919

Modern kölcsöntárunk:

érkezett újdonságok: Möricz Zs. Hét krajcár. Felicitas Rose: Heideschulmeister, Zobeltitz: Die Körbe des Herrn von Wildenberg, Ingusz I. Fia Arad, Andrassy-tér 16. 178

Képkirásítás

Raktáromban felhalmozott több ezer művészi képet heliogravurált, fény, olaj és színyomát valamint a most alkalmi vétel folytán birtokomba jutott **művészi rézmetszeteket** mélyen leszállított áron **kiárusítom. Bloch H** papirkereskedése Arad, Andrassy-tér Salac-u. sarok. 1215

Ko'sis Ferencné

női-ruha készítési műtermében két derék- és egy aljárónő felvétetik. Korin Aron-utca 2. s., I. emelet.

Keresek

egy feltétlen tisztességes idősebb asszonyt, avagy leányt, mindeneknek két tagu családnak. Jó bánásmód biztosítva. Jelentkezhetni e lap kiadóhivatalában.

Társul ajánkozik

életképes vállalatához vagy üzlethez hivatalnok 6-8000 korona tökével. Kimerítő ajánlatok „hivatalnok” jellegével a kiadóba kéretnek. 2889

Szülőcsomagoló papir,

kosár függjegyek jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. 2922

Vidéki szülők figyelmébe!

Közel a Lyceumhoz szívesen elvállalok két vagy három kis deákot teljes ellátásra, kényelmes lakás, zongora használat, figyelmes gondozás. Szíves megkeresések M. J. Damjanics-utca 14. 2847

Olcsó nyaralás.

Menyházán, a kies fürdőhely egyik legszebb pontján, a v. suti megállóhely mellett olcsó, kényelmes szobák kitűnő ellátás kapható Schida Józsefné „Elza” szállodájában. 2887

Újdonságok kölcsönzésrel

Ujvári: Az új keresztény. Blicher Clausen: Erősebb az életnél. Gömbösné: Az urasszony. Heyermans: Remény. Crawford: Arethusa. Tábori Kornél: Bűnös nők. Pásztor Mihály: Cifra nyomorúság. Pemberton: Vezércsillag. Lorrain: Helie, a szobapincér. Maritimus: A nagy háború, kölcsönzésre kaphatók Kerpel Izso kölcsönkönyvtárában Aradon. 262

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek

részére 2096

tennis cipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók.

Villanyvilágítás,

elektromotor, szellőztető, telefon, villámhárító, villamoscsengő és jelző berendezések.

Gáz- és villanycsillárok,

lámpák és izzótestek a legolcsóbb árak és legjobb kivitelben.

DIAMANT FERENC

Arad, Átzel Péter-utca 2.

(a színház főbejáratával szemben, Bohus udvar.)

Telefon 595. 2717

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszer-áruházaiban

arany és ezüstnemelekben. Arad legnagyobb óra és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 2761

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemelek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmarasabb áron megvételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek TELEFON 438. TELEFON 438.

OLLA
Gummi kö-lőnlegesség
A tudomány mai állása ezert bebizonyított legjobb létező Gummi övszer
Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogárakban.

OLLA
A tudomány mai állása ezert bebizonyított legjobb létező Gummi övszer
Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogárakban.

OLLA
A tudomány mai állása ezert bebizonyított legjobb létező Gummi övszer
Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogárakban.

As eláruló helyek kimutatását, árjegyséket és eredeti propagandát reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/194. Praterstrasse No. 57

9561—1909. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—403/1884. számú szabályrendelet 5. § a értelmében felhívom a ház- és telek tulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asfalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsolatassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak. Arad, 1909. évi május hó 5-én.

Sarlot,
főkapitány.

Alkalmi vétel:

Alsó lepedő varrás nélkül frt. 1'20

Remek szép zephyrek,
jól mosható, 16 és 19 krajcár.

Maradék himzések és csipkék félárban

Napernyők és esernyők igen olcsó árakban.

Ruha vásznak:

fehér és divat-szineken, óriási választékban.

Könnyű nyári szövetek és batisztok, himzett batisztok és csipke kelmék legnagyobb választékban.

Selyem tafet szoknyák ... frt. 5.50

Moire szoknyák frt. 4.25

Fehér batiszt szoknyák . frt. 2.75

Reform fűzők 2 forinttól 3.50-ig.

HOFFMANN SÁNDOR, ARAD

Színház-épület.

701